

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

**Toenemend onveiligheids-
gevoel door hels verkeer**

**FiguranDten Aster Berkhof:
'Het verschil tussen rassen en
culturen boeit me enorm'**

**Thuiszorg laat niemand
in de kou staan**

**Museum Tervuren:
Van oubollig paleis naar
spirituele tempel**

Randbewoners klagen over onveiligheid

Verkeer en kleine criminaliteit grote boosdoeners

Uit een grootschalige veiligheidsenquête die vorig jaar in opdracht van minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte onder de bevolking werd gehouden, blijkt dat de doorsnee-Belg zich niet echt veilig voelt. Het hectische verkeer, de verloedering van de buurt en de daarmee gepaard gaande criminaliteit dragen bij tot dit gevoel. In de randgemeenten rond Brussel is het met dat angstgevoel niet anders gesteld, hoewel toch blijkt dat het zeer individueel wordt bepaald en ook wel afhangt van de buurt waarin men woont.

Dagelijks komen tal van bewoners van de rand in aanraking met de verkeersproblematiek, hetzij via ongevallen of opstoppingen. Het drukke verkeer van en naar de hoofdstad, mondt dikwijls uit in agressief rijgedrag. En daar is de rand de dupe van. Automobilisten die het gaspedaal te diep indrukken, zijn schering en inslag.

'Ik voel mij onveilig op straat omdat de automobilisten veel te snel rijden', zegt Suzanne De Bondt uit Vilvoorde. 'Je moet zeer goed uitkijken. Ze zeggen wel dat de wagens moeten stoppen wanneer een voetganger op een zebrapad oversteekt, maar dat gebeurt zeker niet altijd.'

Who's afraid of what, exactly?

Evidently, a Belgian is someone who generally feels unsafe, and traffic, neighbourhood degradation and criminality all contribute to this feeling. At least, that's the message conveyed by a recently conducted study commissioned by Minister of the Interior Johan Vande Lanotte. Such fears also exist in the communities around Brussels. Alongside problems with the major roadways and the heavy traffic to and from the capital, the average resident of the outskirts apparently worries most about unsafe traffic in the immediate environment. Neighbourhood committees calling for measures to be taken are springing up like mushrooms, and community administrators strive, wherever possible, to meet such demands. Besides traffic safety, degradation of the neighbourhood and criminality are also responsible for creating anxiety. It is striking, however, that the feelings of insecurity are not in line with actual crime figures. Even more remarkable is the fact that 'dog dirt' occupies second place on the list of causes of insecurity. . .

Evidently, a Belgian is someone who generally feels unsafe, and traffic, neighbourhood degradation

Ninoofsesteenweg

Voor al op grote verkeersaders in de rand, waar de 'zwakke' en 'sterke' weggebruiker naast elkaar leven, is het uitkijken geblazen. Bijna elke randgemeente wordt doorkruist door een steenweg, waar auto-, fietsverkeer en voetgangers zijn toegelaten.

'Voor ons is het grootste pijnpunt in de rand de Ninoofsesteenweg in Dilbeek', zegt luitenant-kolonel Torremans van het rijkswachtdistrict Asse. 'Die weg vormt een echt probleem. Vorig jaar vielen er enorm veel verkeersdoden.' Overdreven snelheid is de belangrijkste oorzaak van de ongelukken die gebeuren. Om daaraan het hoofd te bieden, voerden de politiediensten er van begin november tot eind december vorig jaar dagelijks snelheidscontroles uit. De resultaten werden wekelijks uitgehangen. Ook op het vlak van de infrastructuur gebeurden er aanpassingen. Een gedeelte van de gewestweg werd voorzien van een middenberm, waardoor het aantal ongevallen al gevoelig daalde.

Naast de risico's op grote verkeersaders, lijkt de doorsnee inwoner van de rand ook wakker te liggen van de verkeersonveiligheid in zijn directe leefomgeving, die veelal residentieel is. Buurtcomités rijden als paddestoelen uit de grond en de bewoners eisen aangepaste verkeersmaatregelen. De fameuze drempels, plateaus, rotondes en bloembakken raakten - terecht of onterecht - in de mode. Zowat alle inwoners willen er daar wel een paar van in hun straat. Maar niet voor de eigen deur, wel te verstaan. Gemeentebesturen trachten, waar mogelijk, de eisen van de inwoners in te willigen. Maar soms moeten deze lasten daar jaren op wachten, zodat er intussen vaak onherroepelijke schade wordt aangericht.

'Dit razendsnelle verkeer is ongehoord in een straat waar in bijna elk huis gezinnen met kleine kinderen wonen', klaagt Philippe Vassart uit de Brusselsesteenweg in Kraainem. De straat is uitsluitend voorbehouden voor plaatselijk verkeer en er geldt een snelheidsbeperking van 50 kilometer per uur. 'Maar snelheden tot 120 km/u zijn hier geen uitzondering' zegt Vassart. 'Bovendien komen er tijdens de spits gemiddeld 1.500 wagens voorbij op een uur tijd, terwijl er maar 400 mensen in de straat wonen. Maandelijks rijdt wel iemand de zijspiegel van een geparkeerde wagen af. Iets verder op de steenweg knalde onlangs een wagen tegen een huis en liep een kind een gebroken been op bij een ongeval. De huisdieren die nog overblijven in de straat leiden al helemaal een onveilig bestaan.'

FOTO: YVAN DE SAEBELEEN

* Cheers, op 1998 * Met 'chair' van eigen bodem * Ook al dragen sommige meisjes ietwat uitheemse namen zoals Jennifer, of Melissa of Cindy, ze vormen wel degelijk het kakelverse Cheer Girls Team van de Zennevallei * Iedereen die wil kan hen huren om gratis ambiance te komen maken * Alleen in sportzalen of op sportvelden wel te verstaan * Ter compensatie van het kippetje op uw bord * Dat na de T-bone steak en de lamsribbetjes de jongste telg lijkt te worden van de familie Creutzfeldt-Jakob * Om een dodelijk kippenvirus uit te schakelen werden in Hongkong tussen Kerst en Nieuwjaar immers 1.2 miljoen stuks pluimvee van kant gemaakt * Terwijl u bedrijvig was met het afkluiven van uw kalkoenboutje * Een mens zou van minder kippenvel krijgen * Opvallend overigens met welke eensgezindheid ze daar in Hongkong die kippen hebben aangepakt * In vergelijking toch met de Europese dolle koeien * Niks geen gekakel van de minister van Landbouw * Of een hanengevecht tussen hem en die van Volksgezondheid of

GEVONDEN VOORWERPEN

Middenstand * Ginder werd meteen de gaskaan openge- draaid * Hebben ze in Hongkong geen ministers mis- schien? * Of andere politieke beesten zonder Creutzfeldt- Jakob? * Wij hebben die in ieder geval wel * Al is lang niet iedereen daarvan op de hoogte * Volgens een recent onderzoek van de Leuvense professor Jaak Billiet is de kennis van de gemiddelde Vlaming over zijn overheid maar een mager beestje * Slechts vijf procent kan exact omschrijven wat het Vlaams parlement is * Iemand van de ondervraagden noemde het 'een vloer waar je door ziet' * Allicht een voyeur * Of een kip zonder kop * Ook met de activiteiten van de parlementsleden weet menigeen geen raad * 'Ik weet niet wat ze doen, maar ze zijn er', kakelt iemand * Waar 'ze' zijn is voor menigeen ook een groot raadsel * Het Brusselse Martelaarsplein, de residentie van de Vlaamse minister-president, wordt door nogal wat ondervraagden ergens in de provincie(s) gesitu- eerd * Ondanks zoveel onwetendheid heeft de Vlaamse regering niet beslist om de gaskaan open te draaien * Vanaf 1999 komt er een Vlaamse infotelefoon * Waarop te horen zal zijn dat Dehaene in 1997 in Hongkong werd geslacht * En waarom de Cheer Girls uit de Zennevallei niet eens een nummertje laten opvoeren? * Op die vloer waar je door ziet * Er is maar één probleem * Bij meer- dere aanvragen kiezen de meisjes de wedstrijd die de meeste uitstraling heeft * Cheerio *

Ranbewoners klagen over onveiligheid 2

Uit een nationale veiligheidsenquête is het verkeer als grote boos- doener naar voren gekomen.

Ook de ranbewoners voelen zich in toenemende mate bedreigd door drieste snelheidsmaniakken.

Gemeenschapscentra informer over jobs 5

Thuiszorg doet het goed in de rand 8

FiguranDten 10

Aster Berkhof heeft tot op heden maar liefst 86 boeken geschreven en is Vlaanderens meest gelezen auteur. Alhoewel hij hier niet weg zou willen, is de wereld zijn thuis.

Felix De Boeck 100 jaar 12

Aalmoezenier Herman Boon, het warme hart van Zaventem 21

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

E N O O K N O G

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • FEBRUARI IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANDT 20

VAN TUIJNEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 134.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie en secretariaat: Geneviève Ostryn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 460 45 12, fax 02 460 32 67

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel.

Hitlijst wegenwerken

Sinds 1979 schreven de bewoners herhaaldelijk brieven naar de gemeente en interpelleerde de oppositie verschillende keren tijdens de raadszittingen. Het dossier werd jaar na jaar vooruit geschoven. Pas toen de bewoners op een dag met zijn allen de straat afsloten, ging er een belletje rinkelen. Ineens werd vaart gezet achter het dossier en werd er een vergadering met de inwoners belegd. De

'De mensen verdragen niet meer veel van elkaar en worden vlug agressief'

steenweg wordt nu bij wijze van proef drie weken lang door de gemeente afgesloten

op de grens met Tervuren.

De situatie op de Brusselsesteenweg in de rand is zeker geen alleenstaand geval. De gemeentelijke en de hogere overheid proberen in de mate van het mogelijke op de problemen in te spelen. Het ministerie van openbare werken legt bijvoorbeeld honderden miljoenen op tafel voor structurele aanpassingen aan de Vlaams-Brabantse wegen. Daarmee wil de overheid vooral de uitdijende opstoppingen aanpakken. De komende jaren gaat de Brusselse Ring onder het mes, waar het stuk Groot-Bijgaarden en Wemmel een vierde rijstrook krijgt. De Ninoofsesteenweg figureert op de hitlijst voor aanpassingswerken op de secundaire wegen. Verder krijgt het wegennet van Asse, Kampenhout, Perk, Grimbergen, Vilvoorde, Zaventem, Overijse, Opwijk, Pepingen, Galmaarden, Herne en Lennik hier en daar een opknapbeurt.

Onveiligheidsgevoel is subjectief

Niet alleen de verkeersonveiligheid maar ook de criminaliteit in haar verschillende vormen belét de doorsnee inwoner van de rand om op beide oren te slapen.

'Vooral 's avonds voelen wij ons minder veilig', bekennen Marie-Louise Verhoeven en Francis Cnops uit Vilvoorde. 'Thuis zijn we bang voor inbrekers en op straat vrezen we voor een handtasdiefstal. Je leest dat zo

vaak in kranten dat we al op onze hoede zijn als er gewoon iemand op ons toestapt. Dat gevoel van onveiligheid heeft zeker niets met de rand te maken, ook als we bijvoorbeeld in Leuven zijn, draag je dat met je mee. Het leven is ook zo gejaagd geworden. De mensen verdragen niet meer veel van elkaar en worden vlug agressief. Het is een evolutie in de samenleving, waar je als individu niet veel aan kunt doen.'

Ook Paula De Proft uit Overijse zegt dat ze zich eigenlijk nooit meer echt veilig voelt. 'Toch niet als vrouw alleen. Je hoort zoveel vertellen. Ik ben vooral bang om op straat aangevallen te worden.'

Haar vriendin Lucienne Van Reusel voelt zich daarentegen honderd procent veilig. 'Alleen voor de wind ben ik bang', zegt ze overtuigend.

Luitenant-kolonel Torremans van het rijkswachtdistrict Asse: 'Het onveiligheidsgevoel houdt niet onmiddellijk verband met hoge of lage criminaliteitscijfers. In gemeenten met een hoge criminaliteit liggen veel inwoners daar misschien niet eens meer wakker van, maar als in Herne iemand wordt overvallen is dat dé gebeurtenis van het jaar. Het onveiligheidsgevoel is zeer subjectief.'

In de Landrainstraat in Wezembeek-Oppem zat de schrik er zo in dat de bewoners een soort burgerwacht in het leven riepen. 'Onze wacht is geen spionageclub en we houden ook geen gezamenlijke patrouilles', luidt het. 'We letten op tekens die erop wijzen

dat iets niet pluis is. Personen die de straat gedurende een hele tijd op en af lopen en de gevels nauwkeurig bekijken, dat is niet normaal. Als we iets verdachts opmerken verwittigen we de politie.' Het gemeentebestuur plaatste zelfs bordjes om dieven te waarschuwen dat ze zich in een 'diefstalpreventiezone' bevinden.

Hondenpoep

De verloedering van de buurt blijkt eveneens een angstgevoel in de hand te werken. In Zaventem reageerde de gemeente meteen na de bekendmaking van de resultaten van de studie. De politie kreeg opdracht nauwer toe te zien op sluikestorters, wildparkeren en hardrijden.

Eigenaardig genoeg figureert hondenpoep op de tweede plaats, na snel verkeer, in de oorzakenlijst voor het onveiligheidsgevoel. Ook aan dit probleem proberen gemeenten al een tijdje het hoofd te bieden. In Kraainem kwam een gemeenteraadslid enkele jaren geleden op het idee om een parkje in te richten voor viervoeters, compleet met gras en lantaarnpalen om de beestjes hun vertrouwde pleisterplaats te blijven bieden, zij het dan op een iets beperktere schaal dan die van de hele gemeente. Het voorstel werd door de gieberende gemeenteraad afgevoerd, wat door menigeen die noodgedwongen zijn schoenzolen aan een schoonmaakeur onderwerpt, hevig wordt betreurd.

An Van hamme

Gemeenschapscentra installeren WIS-computers

Vacatures dichterbij werkzoekenden in de rand

In drie van de zes gemeenschapscentra, de vroegere culturele centra in de faciliteitengemeenten, kan iedereen die dat wil voortaan het Werk Informatie Systeem (WIS) van de VDAB raadplegen.

De Culturele Centra in de zes faciliteitengemeenten noemen zich sinds kort Gemeenschapscentra. Daarmee wordt benadrukt dat die centra niet alleen plaatsen zijn waar de bevolking terecht kan voor een verscheidenheid aan culturele evenementen, maar dat daarnaast ook een meer algemene dienstverlening wordt aangeboden. Tot dat laatste hoort zeker het ter beschikking stellen van praktische en bruikbare informatie. Het is in die optiek dat in drie van deze Gemeenschapscentra - de Kam in Wezembeek-Oppem, de Moelie in Linkebeek en de Zandloper in Wemmel - vanaf eind januari zgn. WIS-palen operationeel zullen zijn. WIS staat voor Werk Informatie Systeem; Het werd in 1994 ontwikkeld door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en is eigenlijk een automaat met vacatures. Net zoals je geld uit de muur kunt halen, kun je via WIS vacatures uit de computers halen. Er zitten constant meer dan 4000 vacatures in het systeem. Uiteraard kunnen niet alleen werkzoekenden het WIS gebruiken, maar ook werknemers die van job wensen te veranderen.

Lage drempel

Momenteel staan er, verspreid over heel Vlaanderen, 249 WIS-terminals. Niet alleen alle VDAB-kantoren beschikken over zo'n WIS-paal, ook 43 gemeenten kochten al een terminal, die ze dan doorgaans plaatsen in hun bibliotheek of cultureel centrum.

Omdat geen enkele van de zes faciliteitengemeenten het initiatief nam om zo'n WIS-paal te kopen, drong vzw De Rand erop aan een dergelijke jobterminal te plaatsen in drie van de Gemeenschapscentra in de rand. 'Was het om politieke of budgettaire redenen

'De plaatsing van WIS-palen past perfect in de nieuwe visie op de Gemeenschapscentra'

nen dat de betrokken gemeentebesturen het initiatief niet namen, ik weet het niet, maar de plaatsing van dergelijke WIS-palen leek ons in elk geval perfect te passen in de nieuwe politiek rond de Gemeenschapscentra. Wij willen immers dat die centra bruisen van het leven, dat mensen er informatie over jobs, over woongelegenheden en over allerlei andere praktische zaken kunnen vinden. Ik denk dat we aanvullend zijn tegenover de WIS-palen in de VDAB-kantoren omdat de gemeenschapscentra dikwijls veel langer open zijn dan de VDAB-kantoren. Bovendien kan ik me voorstellen dat mensen die niet werkloos zijn, niet zo makkelijk bij de VDAB binnenlopen om ander werk te zoeken. In een gemeenschapscentrum is de drempel veel lager', zo stelt Frank Gyselen, algemeen directeur van de vzw De Rand.

Perfekte service

Frank Gyselen maakt er geen geheim van dat de centra met deze verruimde dienstverlening een nieuw publiek willen aantrekken. Naast het vertrouwde cliënteel wordt niet alleen gemikt op de inwijkelingen uit andere Belgische provincies, maar ook op

de niet-Belgen die in de betrokken gemeenten wonen. Gyselen: 'Dat willen we doen door een perfecte service te bieden. Ze moeten bij ons onder meer terecht kunnen voor de eerste praktische stappen die ze moeten zetten als ze hier komen wonen. Zo willen we tonen dat we de beste zijn en tevens het Vlaams karakter van de streek verstevigen. De mensen moeten weten dat we over goede lokalen en nuttige informatie beschikken. Die nieuwe aanpak moet ervoor zorgen dat de centra op 100 pct. van hun capaciteit draaien.'

Of dat voorheen dan niet het geval was? Gyselen: 'Toch wel. Tijdens de dag verhuren we de centra aan privé en publieke instellingen die bvb. de files die onvermijdelijk gepaard gaan met vergaderingen in Brussel-stad, willen ontlopen. 's Avonds staan de lokalen dan ter beschikking van de verenigingen.'

John Vandaele

De WIS-palen komen in:

- De Kam, Beekstraat 172 te 1970 Wezembeek-Oppem, tel: 02/731 43 31. Voor meer info: bel Mark Snoeck, Hilde Plessers en Daisy Cleymans.
- De Moelie, Sint-Sebastiaanstraat 14 te 1630 Linkebeek, tel: 02/380 40 10. Contactpersonen: Mark De Maeyer en Inge De Winter.
- De Zandloper, Kaasmarkt 75 te 1780 Wemmel, tel: 02/460 73 24. Contactpersonen: Stefaan Gunst, Nadine Poty en Inge Demeestere.

5

FOTO: RITA DANEELS

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

HOEILAART

Meer spitstreinen

In het station van Groenendaal zullen de treinen vanaf mei op de piekuren om het half uur in plaats van om het uur stoppen. Het gemeentebestuur wil daarbij voor de eigen inwoners gratis busvervoer inleggen naar en van het station. De verhoogde stopfrequentie zou ook wel eens andere pendelaars kunnen aantrekken die bijvoorbeeld vanuit Overijse of Huldenberg komen of die in datzelfde Groenendaal, op een kleine boog-scheut van het station, de grote ring rond Brussel verlaten. Pendelaars die een kort en rustig treinreisje verkiezen boven een lange en zenuwslopende file, kunnen hun wagen achterlaten op de ruime parking voor het

station om vandaar naar hun Brussels kantoor te sporen. Zonder daarvoor naar Parijs te moeten kijken, zou Hoeilaart bij ons zo wel eens het schoolvoorbeeld van voorstedelijk openbaar vervoer kunnen worden. Een particulier heeft alvast brood gezien in de nieuwe maatregelen van de NMBS en van het gemeentebestuur. Hij wil een deel van het wat vervallen station opknappen om er een taverne in onder te brengen.

WF

FOTO: RITA DANIELS

DE RAND

Meer goedkope woningen

Om de sociale verdringing van de Vlamingen in de rand te bestrijden, trok de Vlaamse regering in '92 één miljard frank uit. Maar Vlabinvest, het Vlaams-Brabantse investeringsfonds om goedkope woningen te creëren in de zes faciliteitengemeenten en de drie druivengemeenten Hoeilaart, Overijse en Tervuren, realiseerde voorlopig slechts 13 huurappartementen in Sint-Genesius-Rode en 7 bouwgronden in Wemmel.

Daar lijkt nu verandering in te komen. Zo zouden er dit jaar 31 huurwoningen en 16 huurappartementen bijkomen in Overijse, 18 sociale woningen en 36 huurappartementen in Ter-

vuren, 34 woningen in Rode en 10 bouwgronden in Kraainem. Verder wil Vlabinvest nog 38 woningen bouwen op het militair domein Meteowing in Wezenbeek-Oppem, maar daarvoor moet de onteigeningsprocedure nog worden gestart.

WS

BEERSEL

Natuurgebied rijker

Beersel krijgt er binnenkort in één klap een stuk natuurgebied van 11 hectaren bij op het grondgebied van Dworp. Het gebied, dat bekend staat als De Weikes, ligt in het stroomgebied van de Molenbeek, één van de visrijkste beken van Vlaanderen met o.a. beekprik en rivierdonderpad. De natte vegetatie van De Weikes zorgt voor een grote verscheidenheid in plantengroei. De gemeente Beersel trok voor de aankoop één miljoen frank uit. De vzw Natuurreservaten, die het gebied zal beheeren, rekent verder op financiële steun vanuit het Vlaams gewest, de provincie en haar eigen leden. Eerder kon Natuurreservaten Beersel op deze manier al het Kesterbeekmoeras (3ha) en de Rolroheide (2ha) verwerven.

IDH

SINT-PIETERS-LEEUV

Stoorzender

Alhoewel de zendmast van de BRTN, sinds kort VRT, nu al bijna drie jaar in gebruik is, blijft het hoogste bouwwerk van België voor beroering zorgen. Toen de VRT de zendmast liet bouwen verzuimde ze een openbaar onderzoek over de bouwplannen te houden. Het gemeentebestuur van Sint-Pieters-Leeuw en enkele omwonenden die tegen deze gang van zaken klacht indienden bij de Raad van State, kregen in juni 1996 gelijk. De VRT zette het euvel recht door in juni van dit jaar het openbaar

onderzoek te organiseren dat normaal vier jaar eerder had moeten gebeuren. Omdat er geen gegronde schriftelijke bezwaren werden ingediend, besliste stedenbouw nu om de bouwvergunning van de zendmast alsnog te legaliseren. De gemeente Sint-Pieters-Leeuw, sinds jaren tegenstander van de zendmast op haar grondgebied, is het daar niet mee eens en besliste andermaal naar de Raad van State te stappen en bij minister Baldewijns beroep aan te tekenen.

IDH

FOTO: RITA DANIELS

GRIMBERGEN

Engagement beloond

Op 7 december l.l. mocht Grimbergenaar Johan Laeremans op het stadhuis van Kortrijk de André Demedts-prijs in ontvangst nemen. Met die onderscheiding wil de Marnixring Kortrijk-Broel, de serviceclub die elk jaar een verdienstelijke Vlaming in de bloemen zet, Laeremans huldigen voor zijn jarenlange inzet voor het behoud van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel. De kersverse laureaat treedt daarmee in de voetsporen van illustere voorgangers zoals Flor Grammens, Jozef Deleu, Het Ijzerbedevaartcomité, Gaston Durnez en Max Wildiers.

André Demedts was een West-Vlaamse schrijver, dichter en essayist met een uitgesproken Vlaams engagement. En ook het leven

FOTO: RITA DANEELS

en werk van Laeremans is doordrongen van een verregaand Vlaams idealisme. Sinds de jaren '60 zet de Grimbergenaar zich onverdrotten in voor het behoud van de Vlaamse rand. Zo was hij medeoprichter van het Comité der Randgemeenten, actief in het Vlaams Actiecomité Brussel en Taalgrens en mede-initiatiefnemer van de mars op Brussel in '61 en '62. Eind jaren '70 zette hij mee de actie 'Waar Vlamingen thuis zijn' op poten en in '89 stichtte hij het tijdschrift 'De Zes' dat vooral verspreid wordt in de faciliteitengemeenten en waar hij nog altijd hoofdredacteur van is.

WS

ZAVENTEM

Luchtkastelen

De BATC bestaat tien jaar en dat wordt onder meer gevierd met een tekenwedstrijd voor kinderen. Sinds 15 januari prijken de 200 winnende tekeningen (100 per taalgemeenschap) in de Promenade van de luchthaven. De Brussels Airport Terminal Company die het luchthavengebouw uitbaat, koos als thema 'Luchthaven, vakantiedroom'. Een tot de jonge verbeelding sprekende opgave, want er kwamen meer dan 23.000 tekeningen binnen van leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar uit 935 scholen. Cartoonist Philippe Geluck en BATC huisschilder Jaak De Koninck selecteerden de 200 winnende tekeningen. De bekroonde werkjes hangen nog tot 31 maart op de Promenade van het luchthavengebouw. Misschien een vliegende start voor enkele jonge kunstenaars die alvast beloond werden met een weekendje EuroDisney, een mountainbike of een etentje in het panoramisch restaurant van de luchthaven.

WS

SINT-GENESIUS-RODE

Eindelijk weer een jeugdhuis

Na bijna 15 jaar doelloos rondwalen in Rode, heeft de plaatselijke jeugd binnenkort weer een vaste stek in de gemeente. Jeugdhuis Animaro opent begin februari de deuren aan de Eigenbrakelse steenweg 70. Omdat het Franstalig gemeentebestuur vertikt een jeugdbeleid te voeren, nam de jeugdwerkgroep het heft in eigen handen. Enkele jongeren bundelden hun enthousiasme in de vzw Animaro, wat staat voor animatie Rode, en huurden zelf een pand. Die vaste kern wil de draad weer oppakken waar jeugdhuis De Bezem die begin jaren '80 heeft laten liggen. Toen sloot het jeugdhuis in de Dorpsstraat bij gebrek aan belangstelling noodgedwongen de deuren. Animaro wil de Vlaamse jeugd die toch nog een 1500 man sterk is, weer wat gaan bieden. Die jeugd heeft trouwens zelf een vinger in de pap, want binnenkort krijgt jong Rode een enquêteformulier in de bus over wat van de vernieuwde jeugdwerking zoal verwacht wordt.

WS

Inlichtingen bij Johan Van Lier, tel. 02/ 380 26 19, en bij Karsten Van Lil, tel. 02/ 380 40 94.

Gemeentehuis in kasteel

Wie over de Kaasmarkt in Wemmel rijdt, kan niet naast het grote, witte kasteel kijken dat, een eind van de weg, middenin een door eeuwenoude esdoorns, olmen en populieren omzoomd grasveld ligt. Precies zeventig jaar geleden erfde de gemeente Wemmel dit kasteel met park van gravin Sofia van Limburg-Stirum, op voorwaarde dat het restant van het verkavelde park voor het publiek zou worden opengesteld én dat het kasteel gemeentehuis zou worden. Hierdoor zijn de vroede vaders van Wemmel veroordeeld tot een gedwongen kasteellevens.

Dit in de 13de eeuw door de Ridder van Kraai-nem opgetrokken versterkt slot diende aanvankelijk voor militaire doeleinden, maar werd in 1649 door baron Filips Tave omgebouwd tot een lustoord. De laatste telg uit het geslacht, Amour-Jozef Tave overleed in 1791 zonder mannelijke nakomeling. Het kasteel kwam toen in handen van Vander Noot en werd in 1838 aan Willem-Bernard van Limburg-Stirum verkocht. Er zijn weinig gemeentebesturen in Vlaanderen die zo riant gehuisvest zijn als dat van Wemmel.

J.R.

FOTO: RITA DANEELS

NIEUWS UIT DE GEMEENTEN

Ook zonder familie en buren in goede handen

Een moderne mens is als een eenzame koning. Tot hij ernstig ziek wordt en van zijn hoge troon valt. Gelukkig zijn er dan de Samenwerkingsinitiatieven Thuiszorg (SIT), die ervoor zorgen dat hij in zijn eigen woning van een goede medische verzorging kan genieten.

'Het heeft gewoon te maken met solidariteit', vindt dokter Guillaume Vandenplas, die ruim 15 jaar geleden samen met de dynamische OCMW-secretaris Frank Bundervoet en de hulp van de Koning Boudewijnstichting in Sint-Genesius-Rode 'avant la lettre' een SIT van de grond heeft

gekreken. Vandaag zorgen in bijna heel de Vlaamse rand Samenwerkingsinitiatieven Thuiszorg ervoor dat wie medische hulp, zorg en opvang behoeft, die in de eigen vertrouwde woning kan krijgen. Vroeger gebeurde dat in de schoot van de familie en staken de buren een handje toe als het moest. Het familieverband van vroeger is echter grotendeels weggefallen en

Chantal Boogmans is bij de Provincie verantwoordelijk voor de coördinatie van de SIT's in de rand.

buren kennen elkaar soms zelfs nauwelijks. Wie tegenwoordig hulp en verzorging nodig heeft, blijft niet zelden in de kou staan. De SIT's willen daaraan verhelpen door het bieden van kwaliteitsopvang.

Thuis is het beter

'Mensen worden liefst thuis verzorgd en daar kan een SIT bij helpen', zegt dokter Vandenplas. 'Het SIT brengt de nodige structuur in het totale pakket van zorgverlening, zodat de zorg optimaal kan gebeuren. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat niet alle zorgverleners - de kinesitherapeut, dokter, sociaal assistent en de poetsvrouw - op hetzelfde moment langskomen. Als ze gespreid over de dag de patiënt bezoeken, is tegelijk de nood aan sociaal contact ingevuld.' In een SIT staat de patiënt centraal, hij heeft inspraak. De zorgverleners, familieleden en vrijwilligers trachten volledig in te spelen op de noden, met respect voor de privacy van het gezin. In Sint-Genesius-Rode wordt voor elke patiënt een zorgenplan opgesteld, een soort van dagboek, met alle nuttige informatie: wanneer komen de zorgverstrekkers langs, wat is de globale aanpak (bv. stimuleren zelf te lopen), wie dient wanneer welke medicatie toe?... Het zorgenplan blijft ten huize van de patiënt, zodat iedereen nauwgezet de evolutie kan opvolgen. Eén keer per trimester wordt het plan samen met de patiënt geëvalueerd.

Cocon van veiligheid

Dokter Vandenplas gelooft rotsvast in de opzet én de resultaten van SIT's. Ter illustratie haalt hij het voorbeeld aan van een oudere dame die

helemaal alleen was, op het OCMW stond, erg ziek was en daarvoor maandelijks voor 13.000 fr. medicijnen slikte, en die bovendien aan de drank was geraakt. 'We hebben voor die patiënte een zorgenplan opgesteld. Sindsdien is de vrouw niet meer alleen, haar gezondheid gaat erop vooruit, ze slikt maandelijks nog slechts voor 3.000 fr. medicijnen en ze is van de drank af. Dit is natuurlijk een extreme situatie, maar wel illustratief. Met onze SIT doen we géén grootse dingen, maar we proberen wel elke patiënt de beste omkadering te bieden en een cocon van veiligheid te creëren.'

Staan SIT's ook open voor andere noden? Wat met de oudere dame die intensief een hoogbejaarde schoonmoeder verzorgde, er graag eens even alléén tussenuit wilde en voor hulp in de huishouding tijdens die periode

Gehandicapten horen niet in rustoorden

In Halle/Vilvoorde is er voor volwassenen met een fysieke handicap nood aan opvang in nursing homes. Marcel Tengrootenhuyse heeft een dochter met een fysieke handicap en wil deze lacune heel graag opvullen. Onlangs richtte hij daartoe de vzw Sirius op. Vandaag voert hij een behoeftenonderzoek, waaruit moet blijken hoeveel gehandicapten voor het project in aanmerking komen. Aan de hand van deze gegevens neemt het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap een beslissing over de eventuele subsidiëring. 'Sommige volwassen gehandicapten wonen nu noodgedwongen in rustoorden, ze kunnen gewoon nergens anders terecht', licht Marcel Tengrootenhuyse toe. 'Als ouders van een gehandicapt kind een dagje ouder worden, stellen zij zich bovendien vragen over de toekomst van dat kind als hen iets zou overkomen. Voldoende opvangmogelijkheden kunnen hier geruststellend werken, maar die zijn er vandaag nog niet. We zouden daarom voor 30 fysiek gehandicapten uit Vlaams-Brabant - Vlamingen, maar anderstaligen zijn ook welkom - een opvangtehuis willen bouwen in Rode.' Fysiek gehandicapten en/of mensen uit hun omgeving die belangstelling hebben voor het project kunnen contact opnemen met Marcel Tengrootenhuyse, Toeristenlaan 26, 1640 Sint-Genesius-Rode, 02/358 16 79. KVG-Beersel voert tegelijk een enquête naar de nood bij de mentaal gehandicapten in Vlaams-Brabant. Diesbeekstraat 41, 1654 Huizingen, 02/380.05.66.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Dokter Guillaume Vandenplas

aanklopte bij het OCMW, waar ze evenwel werd afgescheept. 'De kans op een dergelijk onbegrip is vandaag kleiner', reageert Vandenplas. 'Dat heeft alles te maken met de mentaliteitswijziging die aan de gang is. In onze SIT kan die bejaarde dame bijvoorbeeld korte tijd met vakantie en wordt haar schoonmoeder gedurende die periode opgenomen in een rustoord.'

Faciliteitengemeenten zonder SIT

In bijna heel de Vlaamse rand zijn intussen SITs opgericht, telkens actief binnen een gebied van minstens

'We doen geen grootse dingen, we proberen gewoon rond elke patiënt een cocon van veiligheid te scheppen'

25.000 inwoners. Opvallende blinde vlekken op de kaart zijn de faciliteitengemeenten. 'Van Linkebeek, Drogenbos, Wezembeek en Kraainem kregen we nog altijd geen vraag om een SIT op te richten', zegt Chantal Boogmans, van het Sociaal Vormingswerk Haviland, dat de SIT's van Halle-Vilvoorde binnen een koepel verenigt.

'We moeten dringend werk maken van die gemeenten. Het probleem is dat het om erg kleine gebieden gaat, maar dat valt vermoedelijk eenvoudig op te lossen, door samenwerkingsakkoorden te sluiten.'

De SIT's van Halle-Vilvoorde hebben zopas een uniform zorgenplan ontwikkeld. Momenteel zijn ze bezig met de voorbereiding van een studiedag rond de kwaliteit van de zorgbemiddeling.

Chantal Boogmans en collega's stellen zich op het moment van het interview wel vragen over de toekomst van hun koepel. Hun afdeling bij Haviland wordt vanaf het begin van dit jaar overgenomen door de dienst 'Welzijn en Gezondheid' van de Provincie Vlaams-Brabant die ook instaat voor de SIT's uit het Leuvense. Chantal Boogmans hoopt dat men er rekening mee zal houden dat Halle/Vilvoorde een speciaal gewest is en ver van Leuven af ligt.

Meer geld

De witte sector schreeuwt al jaren om geld, ook de thuiszorg. Een hoopvol signaal is dat minister Wivina Demeester SIT's op een andere wijze zou willen betoelagen: niet langer volgens het aantal zorgenplannen, maar afhankelijk van het aantal inwoners van de regio waarin ze werken. Daarnaast is er het probleem van de relatief goedkopere dagprijs in het ziekenhuis, tegenover de hoge kosten die de patiënt thuis uit eigen zak moet betalen. 'Maar ook hier is er

De SIT's in de rand

- **SIT Asse:** Marleen Steps: 02/452 58 00
- **SIT Beersel-Rode:**
Beersel: Lieve Goossens: 02/356 25 90
Rode: Veronique Tordeur: 02/380 55 55
- **SIT Dilbeek:** Simonne Kiese-koms, Lia De Brandt: 02/568 05 00
- **SIT Druivenstreek:**
Hoeilaert: An Stroobants: 02/657 42 41
Overijse: Marleen Vande Caeter: 02/687 51 56
Tervuren: Griet Roeyckens: 767 48 65
- **SIT Sint-Pieters-Leeuw:**
Claudine Van Bellingen, Els Aerts: 02/378 03 00
- **SIT Vilvoorde/Machelen:**
Ingrid Lucas: 02/254 62 73
- **SIT Wemmel:** in oprichting, info: Dr. M. Huylebroeck 02/460 52 64
- **SIT Zaventem:** Mirelle Van Den Broeck: 016/23 71 11

beterschap in zicht', zegt dokter Dirk Wijnant van het SIT van Asse. 'Het RIZIV betaalt bijvoorbeeld nu al de sondevoeding terug. Maar als de overheid de thuiszorg echt interessant wil maken, moet ze toch met meer geld over de brug komen.'

Marleen Teugels

Solidarité dans les SIT

Il y a une quinzaine d'années, la première SIT voyait le jour à Rhodes-Saint-Genèse. SIT est l'acronyme de Samenwerkingsinitiatief in de Thuiszorg (initiative de coopération dans les soins à domicile). Entre-temps, des SIT, actives sur un territoire de 25.000 habitants au moins, ont été créées dans presque toute la périphérie. Le patient est au centre d'une SIT et les soignants, les membres des familles et les bénévoles s'efforcent de répondre aux besoins du patient dans le respect de sa vie privée. Les patients sont de préférence soignés à domicile et c'est là qu'une SIT peut être une aide précieuse parce qu'elle apporte, via un plan de soins, la structure et la coordination nécessaires au niveau des soins, de l'assistance médicale, du traitement, de la kinésithérapie, du service de nettoyage et de l'aide sociale. Une fois par trimestre, le plan de soins est évalué de concert avec le patient. Même lorsqu'aucun proche parent n'habite les environs, un contrôle qualité reste donc possible, ce qui est très rassurant.

Er zullen niet veel mensen zijn die hem kennen onder zijn eigen familienaam Louis Van den Bergh, maar als de auteur Aster Berkhof is hij voor menigeen een begrip. De nu 78-jarige Aster Berkhof heeft maar liefst 86 boeken geschreven. Zijn laatste boek 'Hoog spel' verscheen eind '97 en is actueler dan ooit. Bankiers, fortuinzoekers, hun kennissen op de kabinetten van onze ministers én onderzoeksrechters zijn de hoofdpersonages. Robert Maxwell, Bernard Tapie, Damien Wigny en Jan De Clerck zijn nooit ver weg. 'Wat gesjoemel, wat omkering, zelfs witwasoperaties, het is inherent aan de menselijke natuur', zegt Berkhof vergoelijkend, maar de grens tussen goed en kwaad wordt wel erg smal voor mensen in die topfuncties en precies dat gegeven fascineert me.'

Vertel eens iets over het wordingsproces van uw boeken?

AB Dat gebeurt doorgaans in de zomer, dan broed ik op onderwerpen. Veel oudere mensen trekken vooral in de winter naar de zon. Ik niet, ik lig veel liever in de zomer lekker te bakken in de Provençaalse zon, ik wandel uren door de heuvels en ga twee keer per dag zwemmen. Eind augustus zit ik dan vol energie, vol vitaliteit en dan kom ik naar hier, naar Asse, om in de nevels van de herfst mijn boek te schrijven. Ik schrijf niet echt elke winter een boek. Ik zit momenteel met twee verhalen in mijn hoofd die ik allebei heel graag wil schrijven. Alleen weet ik niet waaraan eerst beginnen; de verhalen zijn een gevecht aan het voeren in mijn hoofd. Eén van beiden moet de overwinning behalen en het andere moet wegdeemsteren. Ik ben benieuwd wie het zal halen.

De centrale locatie in 'Hoog spel' is België, maar er wordt weer flink wat afgereisd. U kunt het blijkbaar niet laten!

AB Ik heb altijd al graag gereisd, ik

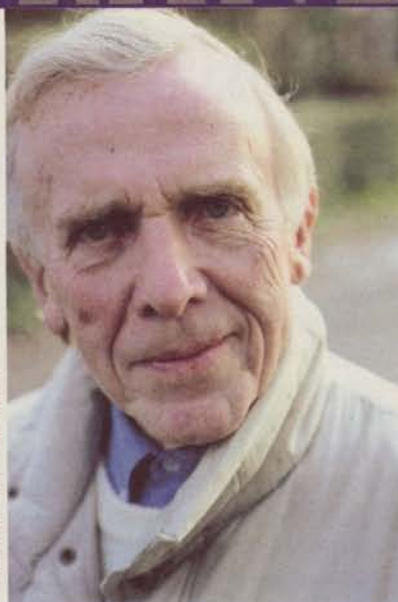

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Aster Berkhof

'Het verschil tussen rassen en culturen boeit me enorm'

wilde de wereld zien, gaan kijken hoe de mensen leven, wat hen blij en ongelukkig maakt. Ik ben geen monumentenkijker, ik hou ook wel van landschappen, maar het zijn vooral mensen die me boeien. De beelden van die reizen sla ik op in mijn geheugen en gebruik ik in mijn verhalen. Dikwijls zijn de personages in mijn verhalen de dragers van de ideeën en de gevoelens die ik zelf heb. Mijn romans zijn geen theoretische verhandelingen. Het gaat altijd over mensen die bepaalde dingen beleven, op zo'n manier dat de lezer opgaat in hun verhaal.

Achter de muur

Bent u een kosmopoliet?

AB Ik bewoon de wereld, dat gevoel heb ik al heel lang, van toen ik nog op kostschool zat, op het Klein Seminarie in Hoogstraten. De school was hoog ommuurd en we mochten maar één keer in de zes weken naar huis. Ik was me er toen al heel duidelijk van bewust dat er ergens ver achter die

muur Chinezen woonden en Brazilianen en dat ik die wilde leren kennen. Toen de kostschoolperiode achter de rug was werd het oorlog en mocht en kon je de grens niet over. Pas na de oorlog ben ik aan mijn grote uittocht begonnen, om 'mijn' vrienden en verre burens te leren kennen. Maar mijn wortels zitten hier en hier is het goed. Ik heb ook geen behoefte om te emigreren. Vanuit mijn vaste stek reis ik wereld af.

U woont nu al 25 jaar in Asse, maar uw hart gaat uit naar Brussel?

AB Ten behoeve van mijn studie ben ik als jongeman in Brussel gaan wonen, dichtbij de Albertinabibliotheek. Na de oorlog heb ik als journalist een tijdje in Brussel gewerkt en daarna ben ik naar Antwerpen verhuisd omdat ik les gaf aan het Atheneum. Maar mijn vrouw, Nora Steyaert, werkte als omroepster bij de BRTN en dus zijn we op het Flageyplein in Elsene gaan wonen. Daarna hebben we gebouwd in Dilbeek en weer een paar jaar later hier, in Asse. Maar ik had sowieso voor Brussel gekozen, ook zonder de job van mijn vrouw. Net zoals ik de wereld wilde zien, wist ik op mijn plekje in de verre Kempense kostschool dat ik in een grootstad wilde wonen, om in contact te blijven met wat er in de wereld gebeurt. Ik heb nu geen huis meer in het centrum van de stad omdat ik te oud geworden ben om tegen het lawaai te kunnen. Maar ik heb Brussel nog steeds nodig, ik ga er ook dikwijls naartoe, al heb ik vooral 's avonds behoefte aan rust en stilte. Brussel heeft altijd al mijn voorkeur gehad omwille van zijn kosmopolitische karakter. Antwerpen is de stad van de Antwerpenaren en Gent van de Gentenaren. Maar Brusselaars zijn er bijna niet, Brussel is een stad die bewoond wordt door verschillende rassen en culturen en dat trekt mij enorm aan.

Maitresse

Het Brussel van uw jeugd is het huidige Brussel niet meer. Heeft dat uw liefde voor de stad niet wat bekoeld?

AB Direct na de oorlog is men op grote schaal begonnen afbreken om

ruimte te maken voor buildings. De Noordwijk vind ik een schrijnend voorbeeld. Wat doen die kolossen van torens in godsnaam in het hartje van de stad? Het hart van de stad zou ons aller hart moeten zijn, waar we naartoe zouden moeten kunnen om dingen te zien en te horen en mee te maken die je op het platteland niet kunt beleven. Ik denk aan theatertjes, cafés, galeries en kunsthondelaars, alles wat je niet in het klein kunt hebben in onze dorpen. In België is daar maar één plek voor: Brussel. Een Manhattan kun je overal neerpoten, dat is niet moeilijk, maar zo'n buurt leeft niet. Aan de financiëntoren kun je worden vermoord zonder dat iemand daar weet van heeft. Voor het gebouw van de Vlaamse gemeenschap staan arduinen banken, maar daar zie ik nooit iemand op zitten. De duizenden ambtenaren hebben geen affini-

'Brussel is nog altijd mijn maîtresse, maar ik lig er vaak mee overhoop'

teit met de omgeving waarin ze werken. Je kunt ze dat moeilijk kwalijk nemen. Wie voelt er zich nu thuis in een woestijn van glas en beton en voortrazend verkeer? Brussel is nog altijd mijn maîtresse maar ik lig vaak met haar overhoop.

Voelt u zich ook nog thuis in Molenbeek of in Schaarbeek?

AB Ja, daar dwaal ik ook regelmatig door de straten. Veel bewoners uit die buurten voelen zich daar duidelijk een beetje ongemakkelijk bij. Je ziet op hun gezicht dat ze zich afvragen wat ik daar loop te doen. Er heerst een zekere achterdocht, zeker als ik tegen kinderen begin te praten. Maar toch loop ik er graag rond. Ik zit ook dikwijls bij de Turken, aan het Zuidstation, en bij de Spanjaarden, of in de Afrikaanse wijk aan de Naamse poort. Een klein stukje Afrika in Brussel, dat vind ik heel plezierig.

Desalniettemin beschouwen die mensen u als een vreemdeling?

AB Ja, dat komt omdat veel Belgen mensen van vreemde origine op een

afstand houden waardoor ze voelen dat ze hier niet echt welkom zijn. Dat veroorzaakt een zekere triestheid die kan omslaan in wantrouwen als je toch naar hen toe gaat. Ik vermoed dat dat op termijn wel zal verbeteren. Wat de zaken erg bemoeilijkt is die vervloekte werkloosheid, waarvoor de schuld klakkeloos aan de migranten wordt gegeven.

Bent u niet te optimistisch over die integratie, als je kijkt naar de recente rellen met jonge migranten in Anderlecht?

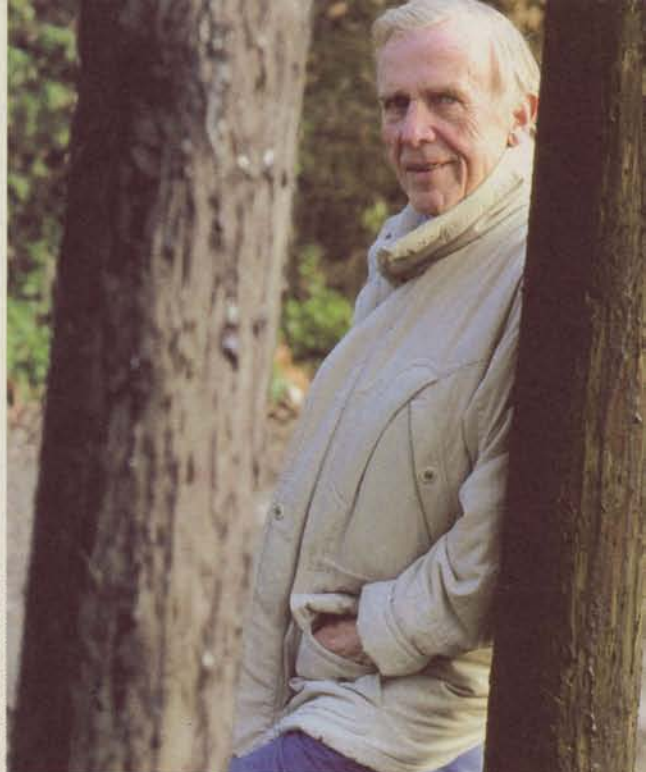
AB Veranderingen kunnen niet zonder botsingen en pijn. Veranderingen brengen altijd moeilijkheden en problemen met zich mee, maar dat is een 'randverschijnsel' en niet echt de kern van de zaak. De kern van de zaak is dat er in Brussel ruim 280.000 vreemde mensen wonen en dat er af en toe eens ergens een rel uitbarst. De overgrote meerderheid van de bevolking in de stad heeft echter nooit met rellen te maken. Ik ben een fervent voorstander van multiculturalisme en gekant tegen een hokjesmentaliteit, omdat ik ervan overtuigd ben dat hoe vreemder je voor elkaar bent, hoe minder je van elkaar gaat houden. Door hun nabijheid leer je andere mensen kennen en vertrouwen en dat leidt onvermijdelijk tot meer vriendschap.

Eentalige sukkelaars

Sommige mensen beklagen zich erover dat je door de toevloed van buitenlanders in Brussel nauwelijks nog in je eigen taal terecht kunt.

AB Ja, dat weet ik wel, de verhouding Nederlandstaligen- anderstaligen wordt kleiner, ook omdat inwijkelingen eerder Frans leren dan Neder-

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

lands. Hoe zou je zelf zijn als je de keuze had tussen een grote en een kleine taal en bovendien komen de meeste mensen uit Franssprekende landen. Daarnaast kom je af en toe nog wel Franstalige Brusselaars tegen die een Vlaming met *dédain* menen te moeten behandelen. Ik til daar niet zo zwaar aan, want ondertussen zie ik iets anders gebeuren. De ééntalige franskiljon, om hem zo nog maar eens te noemen, wordt een pittoresk verschijnsel. Ik heb al verschillende keren tolk moeten spelen voor eentalige Franssprekenden die zich niet konden redden in een andere taal. Die mensen worden sukkelaars, terwijl de Vlaming meer en meer munt slaat uit zijn meertaligheid. De Vlaming stelt het beter dan zijn taal, zou je kunnen zeggen, en daarom vind ik het niet zo erg dat er in Brussel intussen minder Nederlands wordt gesproken.

In een kosmopolitische stad hoor je nu eenmaal meer grote talen dan kleine.

Kris Verhaegen

Aster Berkhof: a vigorous advocate of multiculturalism

Now in his 78th, Aster Berkhof - author of no fewer than 86 books!- is the most widely-read writer in Flanders. He has lived for 25 years in Asse, but is also very fond of Brussels. 'While Antwerp is a city of Antwerpenaren and Gent

one of Gentenaren, Brussels is a truly cosmopolitan city where different races and cultures live, and that appeals to me. I am a fervent advocate of the multicultural society, and I am opposed to all forms of parochialism', says Berkhof. 'I know that such a multicultural society isn't always one big happy paradise. The differences are there, and will remain. But I believe in being good neighbours, including with regard to Belgium. For me, the trend towards two separate states has already gone far enough, because in my heart I'm Belgian - and why make Belgium even smaller than it already is ... ?

Frans maakt plaats voor moedertaal

Vloeiend Nederlands en Frans spreken is een onmiskenbaar voordeel in ons tweetalig land. Maar vanaf welke leeftijd moeten we kinderen een tweede taal aanleren? Zo vroeg mogelijk of moet in eerste instantie zoveel mogelijk aandacht worden geschonken aan het creatief beheersen van de moedertaal? Wat is de plaats van de lagere school in dit leerproces? Allemaal vragen waar veel pedagogische lectuur over verschijnt, maar die is niet altijd even eenduidig of duidelijk voor de onderwijzer in de praktijk. Ook in de basisschool van Machelen werd hierover nagedacht en verplaatste men dientengevolge de extra lessen Frans van het eerste naar het derde leerjaar.

De nabijheid van Brussel noopt heel wat scholen in de rand tot extra inspanningen wat betreft het aanleren van de Franse taal. In de vrije basisschool van Machelen gaf men vroeger een volledig extra lesuur na de gewone lessen. Om half vier kregen de kinderen tien minuten speeltijd en dan, hop, terug het klaslokaal in voor

nog een uurtje Frans. Het vijfde en zesde leerjaar kregen daar bovenop ook Franse les tijdens de gewone uren, net zoals in de meeste Vlaamse scholen. Hoewel de kinderen niet protesteerden, bleek het late lesuur niet echt motiverend te werken. Leerkrachten en directie stelden zich vragen bij het systeem en wijzigden vier jaar geleden het rooster: het extra uur werd herleid tot 25 minuten en verschoof naar de middag zodat de middagspeeltijd een half uur korter duurde.

Tijd voor plezierige dingen

Vorig jaar opperden de leerkrachten van het eerste en het tweede leerjaar opnieuw bedenkingen en werd het systeem andermaal aangepast. Deze keer werden de Franse lessen in twee eerste klasjes afgeschaft. De vijftwintig minuten tijdens de middagpauze bleven, maar worden nu gebruikt voor de moedertaal. De leerkrachten maken er dankbaar gebruik van om plezierige dingen te doen: ze vertellen een verhaaltje, lezen voor, of ze doen taalspelletjes, allemaal activiteiten waarvoor in het klassieke lesrooster niet zo veel tijd is. 'In het eerste leerjaar komt er zoveel op de kinderen af: lezen, schrijven, rekenen, het is allemaal zo nieuw. Het aanleren van enkele woordjes Frans vergde van

de kinderen te veel energie voor wat het opleverde. Bovendien stelden we vast dat ze diezelfde dingen zoveel gemakkelijker leren als ze wat ouder zijn', zegt Kathie Van den Bosch die les geeft aan het eerste leerjaar. Voor haar ligt de klemtoon in de eerste

'In het eerste leerjaar komt er teveel op de kinderen af'

twee schooljaren vooral op het leren lezen. Dat vergt creativiteit, variatie en thuis vaak nog extra oefenen.

Van nul herbeginnen

Hoewel de Franse lessen een speels karakter hadden, vroegen ze toch heel wat concentratie van de kinderen. Omdat de kinderen nog niet goed genoeg kunnen lezen, moet alles via het auditief geheugen en voor velen was dat te veel, vooral het herhalen thuis. Ook de ouders lieten weten dat de kinderen 's avonds té moe waren. Toen het initiatief werd afgeschaft kwam er dan ook bijna geen enkele negatieve reactie. Uit een evaluatie bleek dat de leerkracht van het derde leerjaar alvast geen verschil voelde, 'ze was toch genooddaakt om vanaf nul opnieuw met Frans te beginnen', zegt Kathie Van den Bosch. Dit wil niet zeggen dat het Frans taboe is in de eerste klas. In de zangles wordt al eens een Frans liedje gezongen en sommige kinderen brengen die soms mee op een cassette, vooral kinderen van wie één of beide ouders Franstalig zijn. Dat brengt ons bij de problematiek van kinderen die thuis een andere taal spreken dan op school. Ook in Machelen kent men het fenomeen van Franstalige ouders die hun kinderen naar Nederlandstalige scholen sturen. Van den Bosch merkt dat die kinderen een taalachterstand hebben, ook al komen ze vanaf de kleuterklas naar school. En die achterstand laat zich nog jaren voelen. Anderzijds geeft ze toe dat wanneer kinderen de beide talen blijven onderhouden, ze op latere leeftijd onmiskenbaar een voorsprong hebben.

Jo Verhenneman

FOTO: MARC VERMEIRSCHE

De hedendaagse missie van de Ancienne Belgique

Eind vorig jaar sloot de Ancienne Belgique zijn eerste seizoen af sinds de ingrijpende verbouwing die tot 1996 duurde. De Vlaamse cultuurtempel in hartje Brussel heeft er met 160.000 verkochte tickets op 12 maanden een bruisend jaar op zitten. Directeur Jari Demeulemeester wil de AB verder profileren als het mekka van de eigentijdse populaire muziek.

De vernieuwde AB heeft een lange muzikale voorgeschiedenis. Voor de eerste wereldoorlog was hier de brasserie Alt Düsseldorf gevestigd, waar twee orkesten afwisselend Tirolermuziek en vrolijke danswijsjes speelden

'De AB wil de gangmaker zijn voor de eigentijdse, populaire muziek'

op een simpel verhoogje. Het ontspanningslokaal beschikte toen al over 1500 zitplaatsen. Een aantal jaren later krijgt het gebouw een facelift en wordt herdoopt in 'Bruxelles-Kermesse'. Aanvankelijk stonden er vooral rijk gevarieerde music hall-voorstellingen op het programma zoals in de Folies-Bergère, maar het etablissement evolueerde uiteindelijk tot een druk bezochte dancing. De naam Ancienne

Belgique duikt pas in de jaren dertig op. In de jaren veertig en vijftig en ook daarna passeren tal van toonaangevende internationale sterren zoals Edith Piaf en Charles Trenet de revue, maar toch moeten in 1971 de boeken worden neergelegd.

Wendbaar

Acht jaar na het faillissement verwerft de Vlaamse regering het centraal gelegen pand. Ophefmakende avant-garde theatervoorstellingen, festivals en bals zorgen voor een hernieuwde uitstraling. In 1982 wordt de technische infrastructuur uitgebreid zodat het podium en de publieksruimte kan worden ingespeeld op de meest uiteenlopende activiteiten. De veranderingen zijn echter ontoereikend en in het begin van de jaren negentig gaat de tent opnieuw dicht.

Na de grootschalige verbouwingen profileert de AB zich sinds de heropening in 1996 als een toonaangevend muziekhuus, dat zich toespitst op hedendaagse genres. Jari Demeulemeester is enthousiast over het eerste seizoen.

'Er werden de voorbije twaalf maanden 160.000 tickets verkocht, zonder dat er sprake is van overlapping met de andere Brusselse zalen. Kaai, Luna, Beursschouwburg en KVS bewandelen andere paden. Wij hebben een eigen artistieke missie, vooral op het vlak van de eigentijdse muziek, maar we blijven heel wendbaar door rekening te houden met de respons van het publiek. Kwaliteit en vernieuwing zijn onze belangrijkste troeven. Enkele

productiehuizen huren de zaal nog steeds voor grote commerciële concerten, maar wijzelf halen eerder alternatieve, baanbrekende muziekgroepen of solisten voor het voetlicht, die voldoende melomanen kunnen bekoren. In de clubruimte komen vooral Vlaamse ontdekkingen aan bod.

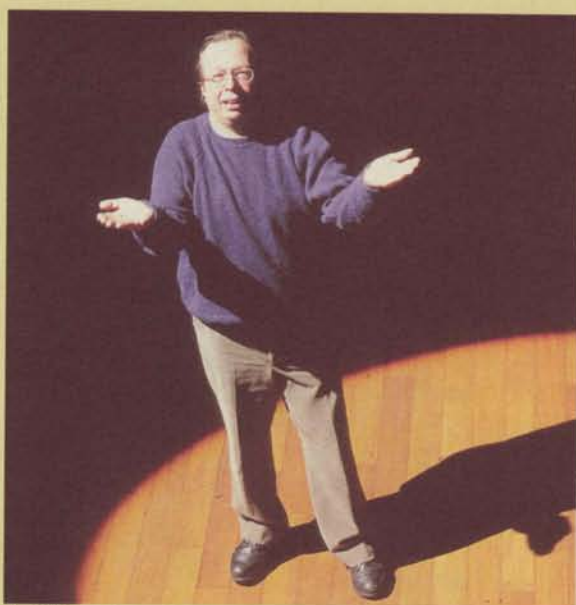

FOTO: PATRIEK DE SPIEGELAAR

Jari Demeulemeester

De grote zaal is bestemd voor meer bekende namen.'

Gangmaker

Demeulemeester droomt van een artistieke driehoek, samen met de culturele centra van Strombeek-Bever en Dilbeek. 'Wij halen niet langer de gespecialiseerde toneelgezelschappen naar Brussel, die al in de rand zijn geprogrammeerd. Anderzijds proberen we voor onze concerten wel toeschouwers uit de omliggende gemeenten naar de hoofdstad te lokken.'

In het programma van Brussel Culturele hoofdstad in 2000 zou hij graag een belangrijke rol zien weggelegd voor de eigentijdse, populaire muziek: 'De AB wil op dit specifiek domein de gangmaker zijn. Met 'Travers' zijn we trouwens al volop bezig om alle Brusselse muzikanten, ensembles en producers te inventariseren. We willen Brussel in het buitenland promoten als een bloeiende muziekstad! We hebben ook grootse plannen voor het Keizer Karel-jaar.'

'Drum 'n bass' is voor de freaks meeslepende dan 'grunge' of 'hardcore'. 'Trash' en 'jungle' zijn even boeiend als 'symfonische rock' en 'trance'. Alleen in de AB worden die genres allemaal naast elkaar geprogrammeerd. Op sommige dagen kun je kiezen uit wel drie concerten. In het vierjarenplan worden maar liefst meer dan honderd muziekgenres vermeld die deze cultuurtempel ook in de toekomst onder de aandacht wil blijven brengen.

Ludo Dosogne

Die künstlerische Mission der AB

Die Ancienne Belgique (AB), der flämische 'Kulturtempel' im Herzen von Brüssel, hat eine lange, musikalische Vorgeschichte. Nach den umfassenden Umbaumaßnahmen profiliert sich die AB seit ihrer Wiederöffnung 1996 als tonangebendes Haus, das sich besonders auf zeitgenössische Genres verlegt. Und dies mit Erfolg: Mit 160.000 verkauften Karten in 12 Monaten kann die AB auf ein hervorragendes Jahr zurückblicken. An manchen Tagen hat man z.B. drei Konzerte zur Auswahl! Die AB will der Wegbereiter für zeitgenössische populäre Musik sein. 'Wir haben eine eigene künstlerische Mission, vor allem auf dem Gebiet der zeitgenössischen Musik, aber wir bleiben trotzdem flexibel, denn wir berücksichtigen auch die Publikumsresonanz. Qualität und Erneuerung sind denn auch unseren grössten Trümpfe', so Direktor Jari Demeulemeester.

OPERA

Tsarentragedie

De Russische componist Modest Moessorgski was al zwaar aan de drank toen hij zijn opera 'Boris Godoenov' voltooide. Maar daarom was zijn partituur op het libretto van Poesjkin niet minder imponerend. Boris Godoenov (1551-1605) was een gunsteling van de 16e eeuwse tirannieke tsaar Ivan IV de verschrikkelijke. Hoewel hij talloze rivalen had onder de adel en de geestelijkheid, werd hij in 1598 tot tsaar gekozen, in weerwil van een beschuldiging van moord op kroonprins Dimitri. Godoenov

was een bekwaam regeerder en groot bewonderaar van de Westeuropese cultuur. Na een langdurige hongersnood trad in 1604 een valse Dimitri op de voorgrond die door de bevol-

king als een echte tsaar werd irgehaald. Boris Godoenov zou op het toppunt van de verwarring door vergiftiging een einde aan zijn leven hebben gemaakt.

Frank Groot-hof zal het dramatisch karakter van deze politieke tragedie uitvergrooten. Eerder realiseerde hij reeds drama-

tische producties voor de Nederlandse omroep.

Overijse, CC Den Blank,
30 januari.

Tel: 02/687 59 59.

TONEEL

Molière en de mooipraters

Jean-Baptiste Poquelin, beter bekend als Molière, was een ware podiumfanaat. Vaak testte hij met zijn satirische toneelstukken uit hoe scherp hij het gedrag van zijn medeburgers kon bekritisieren. Met mooipraters en charlatans had hij het geregeld aan de stok. Heel wat stukken werden al meteen na de première afgevoerd of dienden volgens de richtlijnen van de overheid te worden herschreven om voor meerdere opvoeringen in aanmerking te komen. In 'Le Misanthrope' of 'De Mensenhater' dingen de personages naar de gunsten van de bloedmooie Celine. De schone weduwe laat zich evenwel niet zomaar strikken. De aanbidders zijn teveel met zichzelf begaan en proberen vooral te ontsnappen uit hun eenzaamheid. Ze schelden erop los of schrijven potsierlijke verzen die uitmunten door oneerlijkheid. Regisseur Marc De Corte onderstreept vooral de humoristische dimensie van deze morele parabel. Laurens Spoor tekende voor een snedige vertaling. De zes acteurs van het gezelschap 'Le Mal Du Siècle' komen energiek uit de hoek.

Kraainem, Gemeenschapscentrum
De Lijsterbes, 23 januari.
Res.: 02/721 28 06.

TENTOONSTELLING

Bruisende plekje

In het begin van de 19de eeuw waren openbare ontspanningsgelegenheden nog erg schaars. Pas rond 1870 maken cafés en brasseries opgang in de hoofdstad, vooral langs de nieuwe boulevards. In 1907 telt Brussel al 3311 drankhuizen. De bodega's en de intimistische kroegen krijgen de gefortuneerde cliënten over de vloer. De gedempte sfeer en het zitcomfort verschillen van de helverlichte volkse bierhuizen. Al heel snel doen ook zogenaamde 'automatische bars' hun intrede. Op de golven van het succes van de one-step, de foxtrot en de tango worden ophefma-

kende danstempels gebouwd, die met aanzienlijke geldprijzen de liefhebbers warm maken om deel te nemen aan uithoudingswedstrijden. Dat is onder meer het geval in het Koninklijk Circus en in de 'Femina' aan de Naamse Poort. Theaters, hotels en

Het restaurant van het paviljoen Cosmopolite Royal op de Wereldtentoonstelling van Brussel, 1958.

bioskopen herscheppen hun kelders of een aanleunende ruimte tijdens het interbellum in frivole nachtclubs. De eerste jazzfreaks wijken vanaf 1920 uit naar de Alhambra. Al die vluchtige Brusselse ontmoetingsplekken en de meer duurzame amusementslokalen komen dank zij zorgvuldig geselecteerde documenten en representatieve foto's opnieuw tot leven op de tentoonstelling 'Plezieroorden'. De indrukwekkendste beeldopnames komen uit de omvangrijke en onschatbare nalatenschap van Georges Thiry, die na een verblijf in Belgisch Congo gedurende vier decennia de diverse cabarets frequenteerde. Zijn lievelingscafé was het 'Goudblommeke van Papier', waar de surrealisten en andere grensverleggende artiesten van weleer zich tot in het holst van de nacht vermaakten.

Stichting voor Architectuur,
Kluisstraat 55, Elsene. Tot 1 maart.
Telefoon: 02/649 02 59.

TONEEL

Kwaadaardige vroomheid

De Turnhoutse theatermaker Ignace Cornelissen onderbreekt zijn experimentele activiteiten bij Het Gevolg om bij de KVS Molières kwaadaardige Tartuffefiguur onder handen te nemen. Dit onbetrouwbaar personage verschuilt zich achter zijn geveinsde

FOTO: JOHAN VIEREBO

FOTO: LEO VAN VELZEN

vroomheid. Ook hier ontrafelt Molière de menselijke ondeugden en de maatschappelijke kwalen die daaruit voortvloeien. De naïeve Oregon wordt door de sluwe Tartuffe in de val gelokt. Hij verliest tijdelijk zijn hele bezit, met inbegrip van zijn geliefde dochter. Slechts als de ware aard van de opportunistische bedrieger wordt ontmaskerd, verwerft het slachtoffer voldoende inzicht om weer redelijk te handelen. Peter Verstegen eerbiedigt in de vertaling het oorspronkelijk rijm. Zijn tekst is echter actueler en doorzichtiger omdat archaische zinswendingen worden omzeild. De uitbundige Bert André belichaamt Oregon. Hubert Damen kruipt in de huid van Tartuffe.

Vanuit de rand worden op 6 februari gratis theaterbussen naar de KVS in Brussel ingelegd. Het stuk blijft in de KVS nog tot 15 februari op de affiche.

Tel. 02/217 69 37.

CONCERT

Buitenissig duo

Twee Deense slagwerkers, Uffe Savery en Morten Friis, leerden elkaar tien jaar geleden kennen aan het Conservatorium van Kopenhagen. Omdat het meteen klikte vormden ze een muzikaal duo. Al tijdens hun studies planden ze een wereldtoernee. Ze verzamelden de meest uiteenlopende instrumenten uit de verschillende continenten en ze onderzochten hoe ze bijvoorbeeld op marimba en xylofoon klassieke componisten als Bach

en Chopin konden vertolken. Op dit moment weegt hun concertbagage meer dan een ton. Eigentijdse meesters als de Japanner Minoru Miki en de Scandinaviër Per Norgard vonden de prestaties van het duo zo indrukwekkend dat ze specifieke partituren voor deze buitenissige virtuozen schreven. Radio Drie wijdde al enkele uitzendingen aan het Safri Duo. Nog voor ze als eregasten worden verwelkomd op de volgende happening van het Festival van Vlaanderen, verzorgen ze twee concerten in de rand. Op het programma onder meer de prelude

uit de tweede Engelse suite van Bach en het scherzo uit de Midzomernachtsdroom van Mendelssohn. Bovendien spelen ze 'Goldrush' van Veldhuis en 'Fireplay' van Fuzzy. De compositie 'Savanna' van Siegel gaat bij ons zelfs in wereldpremière.

Dilbeek, Westrand, 30 januari
Strombeek-Bever, CC, 3 februari

DANS

Pijn

Franciscus noemde het menselijk lichaam voorzichtig Broeder Ezel. Onze organen en ledematen zijn immers vaak koppig en brutaal en laten onvermijdelijk hun ongenoegen blijken bij een onaangepaste levensstijl. Choreograaf Thierry Smits belicht in zijn nieuwste productie 'Corps' de puur lichamelijke pijn die iedereen al wel eens aan den lijve zal hebben gevoeld. De dansers baseren zich op het erotisch fotografisch werk van Robert Mapplethorpe en de veelbetekenende schilderijen van Carra-

vaggio en vooral Francis Bacon. De voorstelling benadert het lichaam vanuit een klassieke, een barokke en een hedendaagse invalshoek. Het bewegingsalfabet verduidelijkt hoe we reageren als we naar de slachtbank worden geleid.

Strombeek-Bever, Cultureel Centrum, 28 februari.

CONCERT

Klassieke ring

Voor het eerst organiseert de vzw De Rand een 'Klassieke ring rond' met het superbe kamerorkest 'Chapelle de Lorraine'. Eerder deze maand was het orkest al te gast in GC De Kam in Wezembeek-Oppem en op 30 januari kunt u het orkest aan het werk zien in De Bosuil in Overijse en op 31 januari in De Boesdaelhoeve in Sint-Genesius-Rode. Op het programma staat onder meer werk van Pieter Van Maldere, Cabus, Mozart, Mendelssohn en Bartok. De muzikale leiding is in handen van Johan Duyck, overigens een leerling van de hedendaagse Vlaamse componist Peter Cabus.

Overijse, De Bosuil,
tel. 02/657 31 79
Sint-Genesius-Rode,
De Boesdaelhoeve,
tel. 02/381 14 51

Ludo Dosogne

Van oubollig paleis naar spirituele tempel

Het Museum voor Midden-Afrika van Tervuren mag naar buiten uit dan al ietwat oubollig ogen, toch wordt er in het vroegere paleis van onze eigen zonnekoning Leopold II onverdroten gewerkt aan een attractief, hedendaags museumbeleid. En die inspanningen beginnen vruchten af te werpen. Jaarlijks komen er zo'n 200.000 bezoekers opdagen en daarmee behoort 'Tervuren' tot de drukst bezochte musea van België.

16

Koning Leopold II hield er zo zijn eigen ideeën op na wat betreft architectuur en ruimtelijke ordening. Het Museum voor Midden-Afrika van Tervuren is daar een voorbeeld van. Het paleis waarin het museum is gehuisvest, straalt de grandeur uit die kenmerkend is voor de periode rond de vorige eeuwwisseling. Leopold II en zijn gevolg brachten hier doorgaans de weekends door en in het gebouw werden talrijke adellijke diners en bals gehouden. In 1897 werd hier ook de eerste tentoonstelling gehouden over Kongo-Vrijstaat, ooit het persoonlijk eigendom van Leopold II.

Un musée dynamique

Les salles et les caves du Musée de l'Afrique centrale de Tervuren recèlent des milliers de trésors que nous envient les musées étrangers. A l'origine, le musée fut créé par Léopold II et dans les années 60, l'accent a surtout été mis sur la recherche scientifique. Au début des années 80, le directeur, Thys van den Audenaerde, voulait insuffler une vie nouvelle au musée. Le directeur dirige son musée comme un manager moderne, mais avec les deniers publics et les méthodes d'hier. Les subsides fédéraux sont insuffisants, ce qui explique pourquoi, par exemple, le Palais des Colonies est loué pour des manifestations privées. Le directeur réussit malgré tout dans son entreprise: le musée jouit d'une excellente réputation et attire un public très nombreux (plus de 200.000 visiteurs par an). De grandes expositions y sont organisées qui, par la suite, deviennent itinérantes, et des expositions d'autres musées s'y tiennent également.

Het huidige museum werd in 1910 ingehuldigd door koning Albert I, nadat Leopold II zijn paleis in 1908 onder druk had afgestaan aan de Belgische staat. Het museum herbergt 's werelds rijkste verzameling aan etnografische en kunsthistorische voorwerpen uit Midden-Afrika. Deze voorwerpen werden verzameld tijdens de talloze wetenschappelijke expedities die in het verleden naar deze Belgische kolonie werden georganiseerd, of gewoon meegebracht door koloniale ambtenaren en missionarissen en gedeponerd in Tervuren.

Frisse aanpak

Het succes van 'Tervuren' is zeker niet alleen toe te schrijven aan de rijke, historische collectie, maar ook aan de manier waarop sinds een aantal jaren wordt ingespeeld op de interesse van het grote publiek. Het is alleszins de verdienste van directeur Thys van den Audenaerde dat hij met het opzetten van goed gekozen tijdelijke thematentoonstellingen veel mensen opnieuw de weg naar het museum wees. De Toereg tentoonstelling, gevolgd door de tentoonstelling 'De verborgen schat van het Museum van Tervuren' in 1995 en de Ethiopië tentoonstel-

ling in 1996 zijn daarvan maar enkele sprekende voorbeelden. Als logisch vervolg op dit vernieuwende beleid loopt momenteel - en dit tot 30 april - een grote overzichtstentoonstelling over Zimbabwe, het land waar ook de BRTN-televisieserie 'Kongo' werd opgenomen.

De directeur mag dan al op zijn klompen aanvoelen dat het grote publiek momenteel iets anders wil dan alleen maar keurig geëtaleerde

artefacten uit Afrika, daarmee alleen realiseer je echter niet meteen een attractief museumbeleid.

Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika is nog een van die Rijksmusea die onder federale bevoegdheid ressorteren, dat wil dus zeggen dat ze afhangen van de nationale overheid. Op zich hoeft dat natuurlijk

Als directie en personeel zich niet dubbel zouden plooiën, zou er van een attractief beleid geen sprake zijn

geen probleem te zijn, maar om de een of andere onnaspeurbare reden ruikt zoets toch vaak naar een stroeve administratie en zonder visie beknibbelen op de doorgaans toch al krappe financiële werkingsmiddelen.

Afpakken

De subsidies voor Tervuren waren en zijn nog steeds vooral bestemd voor wetenschappelijk onderzoek en conserveringsopdrachten. Van een actief en fris overheidsbeleid, toegesneden op de wervingskracht van een eigentijds museum, was en is er nauwelijks sprake. Als er dan toch, zoals in Tervuren, gesleuteld wordt aan vernieuwing, dan gaat dat uit van de directie en het personeel die bereid zijn om zich bij wijze van spreken dubbel te plooiën om te realiseren wat ze zelf noodzakelijk vinden. Het extra personeel en materiaal dat bijvoorbeeld nodig is om de attractieve thematentoonstellingen te organiseren, moet

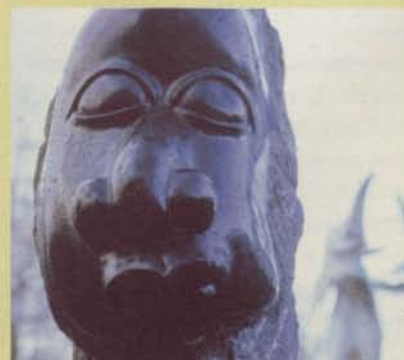

FOTO: AITA DANIELS

worden gefinancierd uit inkomstgelden, de cafetaria-omzet en de verkoop van eigen publicaties en ambachtelijke producten uit Midden-Afrika.

Zulke inventiviteit wordt evenwel niet gehonoreerd door de subsidiërende overheid, integendeel. Vorig jaar bijvoorbeeld werd door de federale regering beslist om het budget voor 'Tervuren' met 5% te verminderen omdat het museum toch eigen inkomsten heeft!

Intussen moet de persoon die werd gerekruteerd om de broodnodige sponsoring van het museum te verzorgen, er in eerste instantie voor zorgen dat ze haar eigen wedde terugverdient, want het museum beschikt niet over de nodige middelen om daarvoor geld op tafel te leggen.

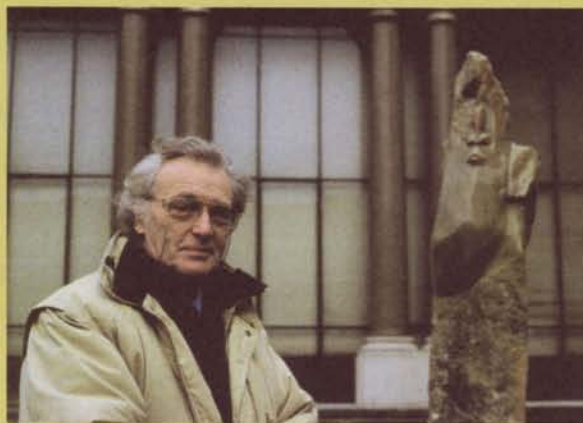
Knip van de beurs

Directeur Thys van den Audenaerde beseft dat hij met de beperkte middelen die hem ter beschikking staan niet

elk jaar een grote tentoonstelling kan opzetten, hoe graag hij dat ook zou willen. Het alternatief is, om de drie jaar uitpakken met een eigen prestigieuze expositie en die daarna te laten rondreizen, terwijl in Tervuren dan tentoonstellingen van andere musea lopen. Die aanpak blijkt vruchten af te werpen. Het museum dat in de wetenschappelijke wereld altijd al een internationale faam heeft gehad, krijgt momenteel jaarlijks zo'n 200.000 bezoekers over de vloer en daarvan zijn zo'n 15 à 20% buitenlanders. Als er voldoende financiële middelen ter beschikking zouden worden gesteld voor een doordachte strategie en een professionele aanpak van de promotie

van het Koninklijk Museum van Tervuren, dan zou dat alleszins een nog grotere internationale uitstraling opleveren dan vandaag het geval is. Een doordenker voor de boekhouders die zo angstvallig de knip op de beurs houden!

Jan Lorent
Erna Bogaerts

Thys van den Audenaerde

FOTO: RITA DANIELS

Bij het Museum van Tervuren hoort ook het Koloniënpaleis. Het gebouw werd tussen 1956-1984

grondig gerestaureerd en fungeert sindsdien als prestigieus centrum voor uiteenlopende activiteiten, gaande van internationale wetenschappelijke colloquia, tot evenementen van ondermeer de gemeente Tervuren én de commerciële exploitatie voor het houden van privé-feesten.

Met name over het verhuren van het Koloniënpaleis aan privé-personen bestaan nogal wat misverstanden, en dat tot op het hoogste niveau. Zo heeft ondermeer het Rekenhof hieromtrent in het verleden kritische bedenkingen gemaakt.

Directeur Thys van den Audenaerde vindt die kritiek volkomen onterecht. Het verhuren van het Koloniënpaleis is, bij gebrek aan toereikende overheidssubsidies, absoluut noodzakelijk om het museum de noodzakelijke werkingsmiddelen te verschaffen. De directeur stelt het heel formeel en zakelijk: 'Als de regering

Een feestje bouwen in het Koloniënpaleis

mij het bedrag geeft dat ik krijg door het verhuren van die zaal, dan stop ik er meteen mee, maar op dit ogenblik kan ik niet werken zonder die inkomsten.'

Prioriteiten

Men kan zich natuurlijk vragen stellen bij het feit dat een gebouw dat ressorteert onder het openbaar patrimonium, ook wordt gebruikt voor commerciële doeleinden en of daardoor de prioritaire culturele activiteiten - waarvoor de feestzaal eigenlijk hoort te dienen - niet in het gedrang komen?

Om betwistingen te voorkomen werden ten behoeve van het gebruik van het Koloniënpaleis door de museumdirectie een aantal prioriteiten vastgelegd. Zo geldt er een eerste absolute prioriteit voor de wetenschappelijke en andere activiteiten van het museum zelf. In tweede instantie wordt voorrang gegeven

aan wetenschappelijke activiteiten waarbij het museum niet rechtstreeks betrokken is en aan culturele activiteiten die uitgaan van de gemeente Tervuren of andere instanties zoals bijvoorbeeld het Festival van Vlaanderen.

Samenspraak

Pas als het Koloniënpaleis niet wordt gebruikt voor wetenschappelijke of culturele activiteiten, kan het ook worden verhuurd aan privé-personen. Aanvankelijk stond het museum zelf in voor die verhuringen, maar dat bracht zulke rompslomp met zich mee, dat beslist werd om de exploitatie van de zaal voor een bepaalde periode toe te vertrouwen aan het Mechelse traiteurbedrijf Valista. Overigens gebeurt die exploitatie in nauwe samenspraak met de museumdirectie. In principe moet de traiteur telkens de toestemming vragen voor

het privé-gebruik van de feestzaal. Dat gebeurt in de praktijk niet meer voor een receptie of een huwelijksfeest, maar voor alle andere gelegenheden wel. Zo zijn bals uitgesloten en mogen ook geen politieke activiteiten plaatsvinden. Directeur Thys van den Audenaerde bevestigt desgevraagd dat traiteur Valista zich stipt aan de gemaakte afspraken houdt en dat de samenwerking met het bedrijf in een opperbeste sfeer verloopt. Dat de culturele activiteiten zouden moeten wijken voor deze commerciële uitbating noemt hij een bewering die volledig uit de lucht is gegrepen.

FOTO: RITA DANIELS

VLAAMS ERFGOED

Om mij te begeleiden op de uitstappen die ik voortaan op zon- en feestdagen wil maken, heb ik al de Gids voor Vlaanderen (van de VTB, de aloude Vlaamse Toeristenbond) in huis. Daaraan kan ik nu de splinternieuwe tweede, verbeterde druk van de Monumentengids (van de SVE, de piepjonge Stichting Vlaams Erfgoed) toevoegen. Ik wil mijn ronde van bezienswaardigheden in eigen land immers chauvinistisch in Vlaanderen beginnen en opzettelijk in de Brusselse rand. Die is rondomronde een Vlaamse halsband voor de Belgische hoofdstad waarin edelstenen Vlaams Erfgoed schitteren.

Eerst en vooral de bezienswaardigheden in eigen rand gaan bezien is positieve Vlaamse actie, meedoen aan de culturele gordel. Naar Sint-Genesius-Rode gaan, in het gehucht Zevenborren op de gronden van de voormalige priorij van Gilles van Breedyck staan, er de kloosterhoeve en het kasteel bezoeken en ook de watermolen aan de Termeulenbeek en tussendoor het zich daar afspelende Mijnheer J.B. Serjanszoon van Herman Teirlinck lezen; het zal mijn Vlaams gevoel deugd doen. Al houd ik bij voorbaat mijn hart vast bij de gedachte aan wat er in de hopelijk minstens tweetalige toeristische folder over Zevenborren zal staan. Wanneer de oorspronkelijk Vlaamse plaatsnaam zonder boe of ba verbasterd wordt tot Septsources of zo, zal ik me genoopt zien om mijn positieve actie in negatieve reactie om te zetten. Het blijft op eieren lopen in de Brusselse rand.

Ik zal anders moeten doorstappen. Want wat blijkt uit de Monumentengids? Er valt in de rand meer Vlaams Erfgoed te bezichtigen dan ik verwachtte, ook al maakt het boek een weloverwogen selectie en vermeldt het helemaal geen bezienswaardigheden in Sint-Genesius-Rode. Van (in

Nieuw jaar, nieuwe verwachtingen, nieuwe plannen. Een van mijn goede voornemens voor 1998 is komaf te maken met mijn slechte gewoonte om ziende blind te zijn in eigen land, eigen rand. Ik ben nog nooit De dulle Griet van Pieter Bruegel de Oude in Antwerpen gaan bewonderen, ik ken het kasteel van Beersel alleen van de tekeningen in De schat van Beersel van Suske en Wiske. Buiten België kijk ik vol belangstelling naar het kunstschoon, binnen België maak ik geen tijd voor kunstbezoek.

wijzerrichting, te beginnen in mijn woondorp Overijse) Linkebeek, Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw, Asse, Machelen, Wezembeek-Oppem wordt alleen de kerk of een meervoud van kerken genoemd. Van de andere randgemeenten wordt, op één na, ook de kerk of een meervoud van kerken genoemd en worden daarnaast in totaal achttien bezienswaardigheden voorgesteld. Daarvan zijn er mij tot mijn schaamte en schande slechts vier bekend: 'Den Bonten Os' in Overijse omdat ik er regelmatig om gemeentelijke documenten ga, het Hoeilaartse station van Groenendaal omdat ik er dikwijls voorbijkom, het Kasteel van Beersel omdat ik lang geleden Suske en Wiske las, het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren

omdat ik goddank niet helemaal ziende blind ben. Ik kan dan ook veel gaan verkennen, volgens de selectie in de Monumentengids het meest in Grimbergen, vier adressen, het Museum voor de Oudere Technieken of MOT, de Premonstratenzerabdij, de Lier- en Tommenmolen.

Maar ik ben dichtbij huis, in Hoeilaart, begonnen. Dat is ocharme die éne randgemeente waarvan de kerk niet, iets anders wel het vernoemen waard wordt

geacht. De kerk wordt volgens mij overigens terecht verzwegen, want ik blijf schrikken wanneer dat plumpe gevaarte met zijn lompe toren voor me opdoemt. (De SVE-gids verzwijgt het ongebouw genadig, de VTB-gids pakt het eufemistisch aan, zo van 'het bedehuis omvat een zware westertoren').

De bezienswaardigheid van Hoeilaart is dus niet de Sint-Clemenskerk, wel het station van Groenendaal. Ooit vermaard als idyllisch negentiende-eeuws af- en opstapje in het Zoniënwoud. Nu vervallen tot sukkelig gebouwtje dat verloren aan een te grote parking tussen te brute opslagplaatsen en te moderne etablissementen staat en een te betonnen tunneltje onder zijn perrons en rails heeft gekregen. De Monumentengids verplaatst dan ook meteen de aandacht van het stationsgebouw naar het wachthuisje aan de overkant: 'Het luifeldak rust op gebogen, ijzeren schoren. De schuilplaats met Polonceauspanten is uitgewerkt als een oranjerie.' Binnen kan de bezoeker het te vloekende kantoorgebouw achter het stationnetje de rug toekeren, om uitzicht te krijgen op de te plastieke lamellen die in de toegangsopening tot de oranjerie hangen. Misschien wordt mijn culturele ronde van de rand een calvarie.

Brigitte Raskin

Hoogmis voor schilder van na de hoogmis

Felix De Boeck, de bekende kunstschilder uit Drogenbos, zou dit jaar 100 geworden zijn. Reden genoeg voor zijn vrienden om rond Felix een speciaal feestjaar te organiseren met een waaier aan tentoonstellingen, voordrachten en de postume uitgave van een dichtbundel.

Felix De Boeck die in 1996 stierf, maakte tijdens zijn leven om en bij de 4.500 schilderijen, waarvan er zo'n 700 in het bezit zijn van het naar hem genoemde museum in Drogenbos. 'Felix bewaarde heel veel dingen, vandaar dat we ondermeer beschikken over zijn volledige briefwisseling van 1915 tot aan zijn dood', vertelt de conservator van het museum Jan De Kelver. 'Tijdens zijn

'Als hij was uitgeweken naar het buitenland, was hij allicht wereldberoemd geworden'

leven kwam ik bijna dagelijks bij hem over de vloer. Ik was gefascineerd door zijn werk en vooral door zijn persoon. Urenlang konden we praten over kunst en over alledaagse dingen, we waren als vader en zoon. Als ik nu mensen langs zijn schilderijen leidt, is het net alsof ik hem opnieuw hoor praten en beleef ik alle kunststromingen waarmee hij in zijn leven werd geconfronteerd.

Grote belangstelling

Eerst was er de viering van 100 jaar Delvaux en binnenkort komt er 100 jaar Magritte. Met Felix De Boeck erbij vormt dat een mooi drieluik waarbij de kunstenaar uit Drogenbos zeker niet uit de toon valt. 'Felix was de eerste abstracte kunstschilder in dit land. Als hij, zoals veel andere tijdgenoten, in de jaren twintig of dertig naar het buitenland was uitgeweken, dan was hij nu ook wereldberoemd en wellicht tijdens zijn leven steenrijk geworden. Maar hij gaf de voorkeur aan zijn boerderij in

Drogenbos waar hij in alle rust maar heel gedreven zowat iedere zondag aan een nieuw doek begon' vertelt Jan De Kelver.

De belangstelling voor het werk van Felix De Boeck is groot. Op een jaar tijd werd het Felix De Boeck museum door meer dan 8.000 mensen bezocht, waaronder 230 groepen en zowel ouderen als jongeren. Al die mensen worden waarschijnlijk aangetrokken door de universele thema's in het werk van De Boeck.

Tijdgenoten

Dit jaar wil conservator De Kelver het museum nog meer uitstraling geven. Het feestjaar wordt geopend met een tentoonstelling van Prosper De Troyer. Deze Mechelse kunstenaar, de grootvader overigens van journalist Mark Uytterhoeven, was een groot bewonderaar en vriend van De Boeck. In het najaar volgt een tentoonstelling van de abstracte kunstenaar Michel Seuphor, eveneens een tijdgenoot en bekende van De Boeck. 'Het is de bedoeling om voortaan regelmatig met dergelijke tentoonstellingen uit te pakken, met kunstenaars die de heroïsche jaren twintig en dertig meemaakten. Er zijn ook plannen om met het werk van de gevierde schilder tentoonstellingen in het buitenland op te zetten, maar dat project staat nog in de kinderschoenen', aldus De Kelver.

Felix de dichter

Op 21 maart is de postume uitgave gepland van een dichtbundel van de schilder. Dit is een minder bekende kant van Felix De Boeck, maar hij schreef wel degelijk honderden gedichten over zijn omgeving, de natuur, zijn moeder en over mensen die hem boeiden zoals Guido Gezelle. Honderd gedichten werden geselecteerd en voorzien van illustraties van De Boeck zelf. Verder wordt in april een film van Bob Geerts over Felix De Boeck voorgesteld en is er op 16 oktober een voordracht over abstracte kunst in België. Daarenboven is het museum in Drogenbos het hele jaar toegankelijk voor 100 fr in plaats van 150 fr.

FOTO: RITA DANIELS

Jan De Kelver

Naast de initiatieven van het museum is in maart de uitgave voorzien van een postzegel ter ere van de schilder. De gemeente Drogenbos wil de open monumentendag in september aan Felix De Boeck wijden en bij die gelegenheid zijn vroeger woonhuis een dag openstellen voor het publiek. De grote baan in Drogenbos tussen Felix' hoeve en de Stallestraat krijgt binnenkort de naam Felix De Boecklaan.

IDH

Felix De Boeckmuseum, Kuikenstraat 6, Drogenbos. Dagelijks open van 10 tot 17 uur, gesloten op maandag. Tel. 02/ 377 57 22.

Hommage an Felix De Boeck

Felix De Boeck, der bekannte Kunstmaler aus Drogenbos, produzierte in seinem Leben an die 4.500 Bilder; davon befinden sich heute ca. 700 im Besitz des nach ihm benannten Museums in seinem Geburtsort. Dieses Jahr hätte der Maler 100-jährigen Geburtstag gefeiert, für seine Freunde und das Museum Anlass genug, ein spezielles Festjahr mit Ausstellungen seines Lebenswerks, Vorträgen und der posthumen Ausgabe eines Gedichtsbandes mit einer Vielzahl von Gedichten und Illustrationen des Malers zu organisieren. 'Felix De Boeck war der erste abstrakte Maler in Belgien. Wäre er ins Ausland ins Exil gegangen, wäre er sicherlich berühmt geworden', so Jan De Kelver, Konservator das Museum und intimer Kenner der Malereien des Künstlers. In diesem Festjahr wird das Museum auch Arbeiten von Zeitgenossen des Künstlers, von Prosper De Troyer und Michel Seuphor ausstellen.

RESTAURANT

FOTO'S: RITA DANIELS

Tafelverzinsels met een knipoog

'Brasserie Blink' is een knipoog in het restaurantgebeuren van de Rand. Maar het Engelse woord 'blink' staat, naast knipoog, ook voor schijnsel en glimp. Wij gingen in op de uitnodigende naam in en ontdekten aan de rustige Sint-Amandsstraat 52 in Strombeek-Bever op een middag midden in de werkweek deze bijna anderhalf jaar oude eetgelegenheden die zich, voorlopig althans, verkeerdelijk als 'brasserie' afficheert.

Hoe dan ook, de liefde voor de keuken, koken, fornuizen en gelagzaal zijn hier, samen met de goede bedoelingen en veel prille inzet, ronduit en volop aanwezig. Zeker als we zien hoe net na openingstijd om half twaalf brasserie-vrouw Eva Deroo (42 jaar) nog vlug een grote 'écriteau' met gerechten volschrijft in haar schoonste 'écriture'. Verse ingrediënten vragen nu eenmaal om late invulling van het bord met dagverse aanbiedingen.

Stimulerende zoons

De familiale 'touch' en de gemoedelijkheid zijn hier nooit ver zoek. Ben, de benjamin van haar drie telgen, steekt af en toe een hand toe, evenals Tim. 'Het waren mijn drie zonen die mij ertoe aanzetten om dit restaurant te beginnen, zo van ge gaat

toch nog eens iets anders doen met uw leven...', zegt de eigenaresse, die zeven jaar in een ijssalon stond en gedurende acht jaar een handel in binnenhuisinrichting runde. Dit laatste is duidelijk aan deze zaak te merken. Hier is veel metaal te zien en te voelen, wat meteen naar 'Blink' verwijst. 'Want', zegt Eva, 'metaal moet blinken en dan is er naast de Engelse verwijzing naar de knipoog die dit etablissement wil zijn, ook nog onze actie met ouderwetse blikken blinkdozen. Daarin geven wij klanten ons visitekaartje mee, of er zit een bonnetje in voor een gratis koffie op het einde van uw maaltijd en waarom niet een tekstje zoals het verhaal van deze brasserie...'

Exotisch

De zaak is ruim en heeft zelfs een zomerse tuin-koer-uitbreiding, maar van een echte brasserie, zoals 'Brasserie Blink' zich op de voordeurruit afficheert, is hier geen sprake. Eerder is dit een zeer ruime bistrot en mogelijk een brasserie in wording. De lange muurbank is er wel, maar heeft teveel een tuinmeubelaspect. De groensfeer wordt nog in de hand gewerkt door de florale inkleding van de muren met aan nagels opgehangen gedroogde rozenrijen. Een brasserie heeft wat anders nodig: een voldane sfeer met comfortabele zitmeubelen en tafellinnen van damast. Eva heeft er de natuur niet naar, want ze is te experimenteel en exotisch aangelegd. In plaats van 'Brasserie Blink'

zou ze haar eethuis beter 'Bistrot Deroo' noemen.

Vanaf deze maand is daar trouwens een nieuwe chef werkzaam, die de gastronomie van het etablissement nog exotischer en creatiever moet maken. Nochtans puilden het geschreven bord en ook een deel van het vaste menu zo al uit van allerhande zeer vindingrijke tafelverzinsels en keuken-exotismen.

Verleidelijk veel

De artistieke aanpak is voor Eva Deroo van groot belang. Een inval van de dag zelf kan het menu van morgen en de komende week wijzigen. De warme brie met in honing gekarameliseerde appeltjes waren goddelijk, terwijl de klassieke ossenhaas het wat liet afweten. Wel hadden wij moeite met de keuze op de 'écriteau', want zoveel gemeente en daadwerkelijke creativiteit bracht ons echt in verleiding tot overeten en proeven van alles. Voor een volledig diner van drie gangen, met water en zonder wijn of koffie, betaalden wij ruim 1.400 fr. Dus toch een brasserieprijs. 'Blink' mag heus een knipoog in uw restaurantrepertorium zijn.

F.D.

Brasserie Blink, Sint-Amandsstraat 52, 1853 Strombeek-Bever.

Tel. en fax: 02/267.37.67

Gesloten op zaterdagmiddag, zondag en maandagavond.

Aalmoezenier Herman Boon, of het warme hart van Zaventem

Zijn luisterbereidheid en engagement leveren hem bij ontheemden koninklijke populariteit op. Een man van pleidooien, niet van sermoenen. Méér advocaat dan zending. De wereld, de samenleving is geen fraai plaatje. Daar wordt hij bijna dagelijks mee geconfronteerd op de luchthaven van Zaventem. Hij, dat is Herman Boon, de katholieke aalmoezenier op Zaventem.

Dat rebelse en warm sociaal gevoelen heeft hij van zijn vader, wijlen Jan Boon, overleden op oudejaarsavond 1960. Hij zou op 6 januari j.l., Drie-

koningen, 100 jaar geworden zijn. Die man was het toonbeeld van een ware autodidact. Hij liep slechts school tot zijn veertiende, maar bouwde een boeiende en verscheiden

loopbaan uit: directeur van het Vlaams Volkstoneel, 12 jaar directeur van De Standaard, directeur van de Nationale Radio Omroep én eerste directeur van de BRT-televisie.

Vlaamse gentleman

Het gezin Boon verhuisde meermaals.

1998 wordt Jan Boon-jaar in Halle

Jan Boon werd op driekoningendag in 1898 in Halle geboren. Precies 100 jaar geleden dus. De Geschiedkundige Kring van Halle heeft een feestprogramma op stapel staan om de illustere Hallenaar te herdenken. Zo wordt er onder meer gedacht aan de uitgave van een publicatie over Jan Boon, aan een gedenkplaat op zijn geboortehuis en wellicht wordt het meest spectaculaire de onthulling van een standbeeld in het stadspark van Halle. Het standbeeld wordt gemaakt door kunstenaar Luc Van Ruysschevelt uit Sint-Pieters-Leeuw die ook al Jozef Cardijn in brons vereeuwigde in Halle. In 1999 krijgt Jan Boon postuum het ereburgerschap in zijn geboortestad.

IDH

Aalmoezenier Herman Boon

Woonde in zowat de hele periferie van Brussel: Halle, Jette, Elsene, Laken, Sint-Pieters-Leeuw... 'Een warm nest', vertelt Herman Boon, 'een levendig gezin met een opvoedingsklimaat van onze eigen duidelijke identiteit als Vlaming en tegelijkertijd een sprankelende openheid naar heel die grote wereld. De tentakels van de verfransing grepen in mijn jeugd om zich heen. Onze ouders hebben ons de weg gewezen hoe we ons als Brusselse Vlamingen behoorden te gedragen. Vader noemde dat 'prestige-politiek'. Gestalte geven aan 'de Vlaamse gentleman', dat was zo één van de grote ideeën die hem bewogen. Zijn hele leven is hij van leer getrokken tegen bekrompenheid, gebrek aan fierheid en ijver om de Vlaamse cultuur in Brussel en omgeving uit te dragen. Omwille van deze consequente houding werd hij ook gerespecteerd door Franssprekenden en buitenlanders.'

Leuk in deze context is dat het idee van de RandKrant eigenlijk niet nieuw is. 'Als directeur van De Standaard heeft hij ooit een volledige Franstalige editie van de drukpers laten rollen naar aanleiding van een congres van de Waalse separatisten in Brussel. In een nutshell heeft hij toen de Vlaamse beweging toegelicht én is die krant eigenhandig gaan uitdelen in de kroegen. Met natuurlijk hevige reacties in de Franstalige pers!'

Hard tegen hart

Geboeid zijn door de anderen zonder eigenheid prijs te geven, dat is in een notendop de boodschap die Herman

Boon van thuis meekreeg en die hij in praktijk brengt in het internationale milieu van de luchthaven.

'Een luchthaven is een microkosmos van komen en gaan, van gehaaste zakenmensen, gelukkige mensen die op vakantie vertrekken, maar ook van reizigers die met verdriet, pijn, eenzaamheid te kampen hebben, waaronder de zowat 2000 asielzoekers die jaarlijks op Zaventem neerstrijken zonder te weten waar naartoe. Onder de vluchtelingen zitten natuurlijk avonturiers, maar ook heel veel mensen die echt op de vlucht zijn.'

Direct geconfronteerd met al dat leed, heeft Herman Boon een eigen visie op het vreemdelingenbeleid van het ministerie van Binnenlandse Zaken. 'De houding van de regering is hard. De kwaliteit van de ondervraging van de vluchtelingen is in mijn ogen van een bedenkelijk allooi. Op amper tien minuten tijd worden mensen getaxeerd die heel wat drama's hebben meegemaakt, die hun gevoelens niet onder controle hebben, die bang zijn voor uniformen. Uit dat eerste korte interview volgt meteen welke richting de besluitvorming zal uitgaan. Men jaagt hier op illegalen en die Kafkaïaanse toestanden kan ik niet anders dan permanent blijven aanklagen.'

BI

Le coeur chaud de Zaventem

Herman Boon, aumônier catholique à l'aéroport de Zaventem, est quotidiennement confronté aux aspects moins plaisants de la société. 'Un aéroport est un microcosme de va-et-vient. Des hommes d'affaires pressés, des vacanciers heureux, mais également des voyageurs plongés dans la détresse, la douleur et la solitude, dont les quelque 2000 demandeurs d'asile qui atterissent chaque année à l'aéroport', déclare Herman Boon, homme extrêmement apprécié pour sa capacité d'écoute et son engagement. Confronté directement et journalièrement à la souffrance, l'aumônier a son opinion sur la politique belge en matière d'immigration. 'En 10 minutes à peine, des gens, qui ont vécu de véritables drames, sont taxés. Je ne peux rien faire d'autre que dénoncer constamment de telles situations Kafkaïennes', conclut-il.

van huizen en tuinen

FOTO'S: ERIK DHONT

Verliefd op bomen

22

Of hij het niet vreemd vindt dat iemand die bij uitstek de grootstedelijke cultuur belichaamt, zelf in het landelijke Pajottenland woont om te genieten van het tuinleven? 'Helemaal niet, ik voel mij een Brusselaar. Ik heb ook jaren in die stad gewoond. Maar ik had altijd het gevoel dat dat slechts iets tijdelijks was. Toen we dit huis kochten, had ik het gevoel alsof ik eindelijk thuis kwam. Het feit alleen om naar hier te rijden, 's avonds na de voorstellingen, is al een ontspanning. Als ik het laatste rode licht van Brussel voorbij ben, dan kom ik in een andere wereld. Elke dag opnieuw.'

Ander tijdsbesef

Hugo Degreef was tot eind van vorig jaar directeur van het Kaaitheter, het Brusselse mekka voor hedendaags theater, muziek en dans, en vanaf dit jaar één van de bezielers van Brussel, Culturele Hoofdstad. Degreef woont sinds enkele jaren in het Pajottenland, op enkele kilometers van de Ring rond Brussel. 'Ik kan u alle merkwaardige bomen op de weg van Brussel tot hier tonen. Wat me vooral fascineert is het feit dat ik ze nooit volwassen zal meemaken. Een boom planten, dat is een daad die je stelt voor de volgende generaties. Bomen, dat geeft je een ander tijdsbesef, dat helpt om de dingen wat te relativeren. Een boom van 300 jaar, dat is toch iets anders dan waar wij mee bezig zijn.'

Hugo Degreef staat vooral bekend als smaakmaker van het Brusselse theaterleven. Wie hem beter kent, weet dat tuinen na het theater zijn tweede passie is. Hij is vooral gefascineerd door bomen, die door de vaak hoge ouderdom die ze bereiken, de dagdagelijkse beslommeringen helpen relativeren.

Bomenlandschap

Hugo Degreef heeft een zwak voor bomen, zoveel is duidelijk. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de hele tuin is opgebouwd rond enkele bomen: een oude bestaande kerselaar en een nieuw geplante eik die pal in de middenas van het huis staat. Die

'Een boom planten is een daad die je stelt voor de volgende generaties'

eik moet op termijn uitgroeien tot het centrale punt van de tuin. Bij het terras werd ook nog een notelaar aangeplant vanwege de aangename schaduw waarvoor die boom in de zomer zorgt, en het feit dat hij vliegen en muggen zou afschrikken.

'Voor het huis willen we nu nog een linde planten. Dat moet op termijn een soort herkenningspunt voor de hele straat worden. Ik zou nog wel meer bomen willen planten, maar spijtig genoeg is de tuin niet zo groot.' Maar daar heeft hij nu iets op gevonden: de creatie van een 'bomenlandschap'.

Takje voor takje

Degreefs ouders hadden vroeger een grote fruitkwekerij die nu wordt verhuurd aan een fruitkweker. Op de braakliggende stukken land is hij, samen met zijn broers en zussen en met de hulp van tuinarchitect Erik Dhont, begonnen aan een groots avontuur: de aanleg van een bomenlandschap met streekeigen bomen. De eerste bomen werden vorige winter geplant. Het terrein is ruim 7 hectaren groot, plaats genoeg dus om nog enkele jaren zijn liefde voor bomen te kunnen uitleven. 'Wat me daarin vooral aantrekt is hoe men met bomen ritme kan geven aan het landschap', zo vindt Degreef. 'In de tuin werken is de beste manier om rustig over mijn werk na te denken, projecten te bedenken, frisse ideeën op te doen. Ik vind het gewoon prettig om buiten bezig te zijn met de schop, om te snoeien... Indien ik er de tijd voor zou hebben, dan zou ik de haagbeuken met een snoeischaar knippen, takje voor takje.'

Paul Geerts

Vlaamse Rijkunst Academie maakt school tot in het buitenland

'Ik zit in het derde en laatste jaar Vlaamse Rijkunst Academie en ben nu aan het uitkijken waar ik volgend jaar stage kan lopen. Het liefst zou ik naar de stoeterij van Lipizanerpaarden in het Sloveense Lipica gaan, hoewel ook Mexico tot de mogelijkheden behoort': Aan het woord is Tom, een jonge ruiter die me met zijn auto naar Domein Ter Wilgen in Sint-Ulriks-Kapelle rijdt. Daar is de Vlaamse Rijkunst Academie gevestigd die dit jaar haar twintigste verjaardag viert.

In de bar waar je via een groot raam uitziet op de manège, ontmoeten we de pijprokende Hildegard Gekiere, de centrumverantwoordelijke. Ze geeft instructies en appreciaties aan ruiters en worteltjes aan paarden. Hildegard is niet alleen stichtster en vooral bezielster van de Vlaamse Rijkunst Academie, maar ook nog secretaris-generaal van de Internationale Lipizanervereniging. Mevrouw Gekiere is niet zomaar de 'madame pijp' van dienst, maar zorgde ervoor dat deze paardrijkschool een internationale reputatie verwierf.

Accent op rijkunst

In de paardensportwereld spreken namen als die van de Nederlander Jef Janssen en de Europese en wereldkampioene Anky Van Grunsven boekdelen. 'Zij kregen hun opleiding bij ons', zegt de centrumverantwoordelijke. 'Toch is het in de eerste plaats onze bedoeling om het niveau van de rijkunst in Vlaanderen op te trekken en niet om een nationale ruiterploeg te vormen die her en der prijzen in de wacht zou slepen. Onze opleiding is vooral toegespitst op het afleveren van zeer goede africhters. Ten behoeve daarvan krijgen de in

Domein Ter Wilgen studerende paardenafrichters onder meer een behoorlijke dosis dieren- en vooral paardenpsychologie ingelepeld, terwijl er ook heel wat aandacht wordt geschonken aan gedragsleer. 'Er is enorm veel vraag naar goede africhters', zegt Hildegard Gekiere. 'Tot op heden hebben al onze afgestudeerden moeiteloos werk gevonden in de sector en sommigen hebben zelfs de leiding van een ploeg. Eén van onze afgestudeerden werkt bijvoorbeeld als ploegleidster in de stoeterijen van Lipica.'

Romantiek uit den boze

Het programma van de Vlaamse Rijkunst Academie is geen lachertje en in vergelijking met sommige andere opleidingen zelfs eerder aan de zware kant. De studenten, maximum 18 per jaar, leven in internaatverband. Dat is niet verplicht maar wel praktisch, omdat iedereen van bij het ochtendgloren aanwezig dient te zijn. De dag begint al om 6.30 u met het verzorgen en voederen van de paarden en het schoonmaken van de stallen. Later op de ochtend volgen drie uren rijles, aangevuld met vijf uren theorie. Een doorsnee-studiedag eindigt pas rond 21.00 uur.

De strenge selectie van de kandidaten begint in januari en eindigt in juli. 'Op die manier zien we of ze ook in de lastige winterperiode met de dieren en het werk overweg kunnen en of ze

niet alleen uit zijn op wat romantisch ronddraven bij mooi weer', verduidelijkt Hildegard Gekiere. Er zijn meestal dubbel zoveel gegadigden als er plaatsen beschikbaar zijn.

Geen privilege voor begoeden

Een opleiding aan de Vlaamse Rijkunst Academie is geen privilege voor de meer begoeden. Het schoolgeld bedraagt 16.500 fr. per maand. In die som is het lessenpakket inbegrepen, alsmede volledig verblijf en vol pension, plus drie paarden ter beschikking, waaronder Lipizaners en Kladrubers. De vergelijking met de astronomische prijs van 25.000 fr. voor één uur les per dag met Lipizanerpaarden gedurende één week in de Spaanse Rijkschool in Wenen spreekt in dit verband boekdelen.

Hildegard Gekiere vindt het heel belangrijk dat er zo snel mogelijk een bescherming komt voor het beroep van paardenafrichter, 'want momenteel is er geen erkend statuut en kan de eerste de beste charlatan zonder kennis van zaken in deze stiel aan de slag.'

Johan Reygaerts

Inlichtingen: Vlaamse Rijkunst Academie, BLOSO, Domein Ter Wilgen, Kloosterweide 6, 1700 Sint-Ulriks-Kapelle. Tel. 02/452 75 47 en fax: 02/452 37 07

FOTO: PATRICE DE SPIGLAERE

G A S T E N B O E K

Vergroeid met Vilvoorde

Houssein Boukhriss woont al 30 jaar in België waarvan 27 in Vilvoorde. Hij heeft zijn hart verpand aan de plek die door nogal wat Vlamingen wordt omschreven als 'de stinkende stad aan de Zenne'. Het enige waaraan hij vanuit zijn Islamitische achtergrond niet kan wennen, is het eten van rood vlees. En hij vindt het ook overdreven tolerant dat de doorsnee Vlaming iemand met een andere huidskleur met alle geweld in het Frans te woord wil staan.

Eigenlijk is Vilvoorde de ideale woonplaats voor mensen die elke morgen met hun wagen naar het werk rijden. Bij alle files richting Brussel krijgen wij de wind van achter. Rij ik om halfnegen 's morgens richting Antwerpen, dan staat er aan de overkant een opstopping van Mechelen-Noord tot Brussel. Iets gelijkaardigs maak ik ook mee richting Gent, Leuven. Maar er is nog meer, je kunt Vilvoorde zelfs het geografisch centrum van België noemen. Op één uur tijd ben je met de wagen in het buitenland: Neder-

land, Frankrijk, Duitsland, of zelfs Groot-Brittannië als je het vliegtuig neemt in de buurgemeente Zaventem.

Tolerante leeuwen

'Vilvoorde is en blijft Vlaams' heeft er ooit in koeien van letters op grote borden langs onze wegen gestaan. Met deze slogan werd je niet alleen verwelkomd in onze stad, maar vooral gewezen op je taalverplichtingen. Vilvoorde spaart kosten noch moeite om dat Vlaams karakter te benadrukken. Wie geen Nederlands spreekt en door een officiële instantie bediend

'Ik raad elke allochtoon in Vilvoorde aan om zo vlug mogelijk Nederlands te leren'

wenst te worden, neemt maar best een tolk mee. Vooral Franstalige Belgen wil men hiermee duidelijk maken dat ze zich zo snel mogelijk (in het Nederlands) dienen aan te passen.

Een raad die ik dan ook aan elke allochtoon in Vilvoorde geef, is om zo vlug mogelijk Nederlands te leren.

Het Nederlands biedt niet alleen betere vooruitzichten op werk, maar is ook de sleutel om door de Vlaamse meerderheid aanvaard te worden. Toch zijn veel rand-Vlamingen hierin zelf niet erg consequent. Het Nederlands is mijn dagelijkse leef- en werktal, omdat ik enerzijds met veel Vlamingen te maken heb en anderzijds omdat het de taal is waarmee ik met mijn zussen, vrienden en dochter praat. Het gebeurt echter regelmatig dat Vlamingen die ik voor het eerst (in het Nederlands) aanspreek, mij in gebroken Frans antwoorden. Dezelf-

de mensen die ijveren voor het Nederlands, - of het nu gaat om Vlamingen in de rand of om Brusselse Vlamingen - raken klaarblijkelijk in de war als een gekleurde stadsgenoot hen in hun eigen taal aanspreekt. Daaruit kun je afleiden hoe kwetsbaar, tolerant en bescheiden onze fiere Vlaamse leeuwen eigenlijk wel zijn.

Ademruimte

Vilvoorde wordt door menigeen nog altijd geassocieerd met een 'stinkende stad'. Ooit waren hier meer dan tweehonderd bedrijven en (stink)fabrieken gevestigd. Ze stelden niet alleen Vilvoordenaars te werk, maar ook veel Vlamingen uit alle hoeken van Vlaanderen en vreemdelingen uit Zuid-Europa en Noord-Afrika. Van dit industrieel imago blijft weinig over. De sluiting van Renault is misschien onze bekendste sluiting geweest, maar eigenlijk was het de zoveelste in een rij.

Een klein pluspunt bij dit drama is dat er (letterlijk) weer geademd kan worden (hier spreekt een astmapatiënt tot u!) en dat het milieu er beter van wordt.

Aan diegenen die mij zot verklaarden toen ik mijn toekomst aan Vilvoorde verbond, laat ik hierbij weten dat ik er geen enkel ogenblik spijt van heb gehad. Zelfs met VTM in mijn buurt.

Houssein Boukhriss

Living in Vilvoorde

Houssein Boukhriss has lived for over thirty years in Belgium, 27 of them in Vilvoorde.

Ten years ago, he bought a worker's apartment which he

proceeded to renovate extensively. 'You might say I'm now doomed to remain here for a while yet!' But he has never regretted his decision. 'Vilvoorde is no longer the 'stinking city' of yesteryear, and the urban renewal with many green areas means that Vilvoorde is at last a pleasant place to live in', says Boukhriss.

'Vilvoorde spares neither expense nor effort to highlight its Flemish character. One wishes to make it clear - above all to French-speaking Belgians - that they would do well to adapt as soon as possible. Ironically enough, it's the older immigrants who fall victim to this sparring match between Flemings and Walloons. A piece of advice I give to all foreigners in Vilvoorde is to learn Dutch as quickly as possible.' Houssein Boukhriss believes that such language knowledge not only offers better prospects on the job market, but is also the key to being accepted by the Flemish majority.